

Con Dốc Cổng Trường

Nguyễn Thái Hải

Phần Thứ Nhất

Kính Tặng Thầy Bằng

Chương 1

Con muốn oà lên khóc mà đôi mắt chợt ráo hoảnh. Chùng như lệ nóng đã đóng băng, chùng như hồn con tê cứng lại. Bản danh sách thí sinh trúng tuyển chòn vòn trước mắt con. Đám đông xô đẩy, lấn dần con ra. Con không còn biết rõ mình bị đẩy dạt ra một nơi tự lúc nào nữa. Những hàng ronéo nhảy múa trước mắt. Nào Bích Trâm, nào Thu Trang, nào Ngọc Trân... Còn tên con? Trân ơi, Nguyễn Huyền Trân ơi... Chỉ có ba chữ thôi mà, chỉ có một hàng đánh máy thôi mà... Những tiếng reo vui, những tiếng gọi nhau ơi ới, những gương mặt tươi hơn bao giờ hết... Con tưởng như mình mới từ một thế giới nào xa lạ lắm tới đây. Nguyễn Huyền Trân... Thầy ơi... Không có tên con rồi...

Hồng, Thủy chạy nhanh đến bên con. Ánh mắt hai nhỏ đầy tin tưởng. Thủy hỏi con :

- Sao Trân ?

Có lẽ nét mặt thẫn thờ của con đã khiến cho nhỏ đoán hiểu. Hồng kiễng chân nhìn qua đám đông ló nhỏ những đầu, những tay, tìm tên con trong bản danh sách. Con nắm tay Thủy :

- Tao rút rồi Thủy à.

Thủy nhìn con lặng lẽ. Hồng cũng vừa rời khỏi đám đông, nhỏ nói :

- Sao tao tìm hoài mà...

Con gượng cười ngất lời nhỏ :

- Làm sao mà tìm thấy được...

Hồng cúi thấp đầu. Con buồn muốn khóc mà không sao khóc được. Nước mắt buồn thương trong con còn chưa đến lúc hình thành hay đã tan biến hết ? Lúc này, con hiểu ý thầy hơn lúc nào. Ba đưa cùng đưa số báo danh nhờ thầy xem kết quả trước. Thầy nhận lời nhưng chỉ đem về kết quả có hai. Thủy và Hồng cùng đậu thật cao, một nhỏ ưu, một nhỏ bình. Thầy nói trong lúc con hồi hộp vô chừng : “Thầy chưa xem kịp cho Trân thì hết giờ, người ta thu xếp hồ sơ ra về “. Thầy biết con rút từ hôm qua nhưng có lẽ, không muốn con buồn, dù buồn một nỗi buồn đến sớm hai mươi mấy tiếng đồng hồ, thầy giấu. Nhưng thêm một ngày hy vọng, thêm một ngày chờ mong, việc phải đến cũng đến. Bảng danh sách đó thầy. Không có tên con.

Vẫn những tiếng reo vui, những tiếng gọi nhau ơi ới. Thêm trước mặt là hai nhỏ bạn thân. Con chợt nhớ đến thầy quay quắt. Con tưởng như thầy đang đứng trước mặt con. Và con, con đang gục đầu chịu lỗi, cái lỗi đã phụ công thầy, đã phụ lòng hoài vọng nơi thầy. Con thấy gương mặt khắc khổ với những nếp da nhăn tuổi đời chồng chất nơi thầy buồn hơn bao giờ hết. Con nghe đâu đây tiếng thở dài thật khẽ của thầy.

Thủy buồn buồn nói với con :

- Tụi tao định đợi mày có kết quả rồi cả ba đứa kéo xuống nhà thầy...

Giọng của nhỏ chìm dần, tan biến trong ý nghĩ của con. Từ lúc biết mình thi hỏng, từ lúc nhớ đến thầy, con không dám tưởng đến giây phút gặp mặt thầy. Con nghĩ mình như một tội nhân, dù có lẽ, thầy không hề cho con có lỗi. Nghe Thủy nói ý định đến thăm thầy, bỗng dưng con thấy đến gặp thầy là một việc cần. Để chịu tội. Để được nghe lời an ủi. Và biết đâu chừng, để khóc được, khóc cho vơi bớt nỗi buồn thương đang tràn ứ hồn con.

Con nói với Hồng, Thủy :

- Tụi mình đến nhà thầy đi...

Hồng thoáng ngạc nhiên :

- Mày cũng đi luôn chứ ?

Con khẽ gật đầu. Hồng nhìn Thủy hội ý. Rồi cuối cùng, ba đứa con cùng hướng về phía cổng trường.

Con lầm lũi đi bên hai bạn. Những tiếng ồn ào của đám đông nhỏ dần, xa con dần. Cổng trường hiu hắt với mấy chiếc xe gắn máy không hồn đợi chủ -- những bản thể đang chất chứa niềm vui hay đang tràn ngập nỗi buồn ? -- Gió chiều bỗng lộng. Những bước chân chột nặng hơn. Thì ra con đã qua khỏi cổng trường và đang ở cuối một con dốc thật ngắn. Một hòn đá sỏi chột vụt khỏi vị trí khi con vô tình dẫm guốc lên làm con thoáng lảo đảo. Con liên tưởng đến kết quả kỳ thi. Con thấy con dốc nhỏ như một chặng đường học vấn : mảnh bằng tú tài một. Và viên sỏi con vừa dẫm phải : cái trượt chân của một trong ba đứa học trò yêu của thầy. Nỗi buồn vừa rơi ngập hồn con.

Chiếc xe lam chỉ có ba đứa con, dọc đường cũng không đón thêm được người khách nào, dừng trước nhà thầy. Con bỗng run lên khi thấy bóng thầy đang ngồi đọc sách phía trong cửa sổ. Thủy đưa tay gõ cửa. Con siết chặt cái bóp trong tay để tự trấn an mình. Thầy mở cửa. Thủy và Hồng tiến lên chào thầy trong lúc con chỉ kịp ngẩng lên nhìn thầy rồi sau đó, mọi hình ảnh mờ đi, nhòa hẳn. Nước mắt con lúc này mới ứa ra được. Con mím chặt môi, tay siết mạnh cái bóp hơn...

Thầy bảo chúng con :

- Vào nhà đi các con.

Con líu ríu theo chân hai bạn. Thủy đại diện ba đứa :

- Thưa thầy, chúng con vừa đi xem kết quả về...

Thầy ngắt lời Thủy :

- Và Huyền Trân không may...

Nước mắt con lại ứa thêm. Thủy bảo nhỏ con :

- Trân, mày khóc không sợ thầy buồn à ?

Giọng thầy bao dung :

- Cứ để cho Trân nó khóc Thủy à. Có khóc được, may ra nỗi buồn mới vơi đi...

Con nức nở :

- Con xin lỗi đã làm thầy buồn...

- Thầy có buồn gì đâu...

- Thầy giấu con...

Thầy lắc đầu cười vu vơ rồi nói sang chuyện khác. Thủy và Hồng trò chuyện líu lo. Thỉnh thoảng, thầy có hỏi và con trả lời. Nhưng trí óc hỗn độn của con lúc đó làm con không còn nhớ rõ mình đã nghe, đã đáp những gì nữa. Lúc xin phép ra về, thầy mới nhìn thẳng vào ánh mắt con khuyên nhủ :

- Hãy nghe lời thầy, để nỗi buồn lắng xuống rồi bình tĩnh học hành trở lại, thế nào sang năm con cũng đậu...

Con cúi đầu đáp vâng rồi vội vã ra theo hai bạn. Hồng đang vẫy xe lam. Con có cảm tưởng thời gian trôi quá nhanh và con đường về nhà con quá ngắn. Con hình dung ra nét thất vọng trên gương mặt ba má. Con bụm tay lên mặt, bờ vai run từng chập. Có tiếng thở dài của Thủy.

Dường như chiều đang con nắng quái.

Chương 2

Hành trang sửa soạn vừa xong, anh An con sắp rời khỏi tỉnh lỵ, sắp lìa xa mái ấm gia đình, nơi mà bao năm nay, chưa lần nào anh sống cách xa đến tuần lễ.

Anh con ngồi đọc báo nơi phòng khách, nhưng chừng như anh chẳng đọc được gì, thỉnh thoảng mắt lại rời tờ báo, trải cái nhìn về phía trước mông lung. Anh như đang trốn chạy thực tại, trốn chạy những giây phút biệt ly mà con chắc anh không muốn bao giờ. Thực ra, con đường Biên Hoà Sài Gòn có bao xa ? Và thời gian hàng tuần lễ có gì là lâu lắm ? Trọ học ở Sài Gòn, cuối tuần, anh đều về tỉnh thăm nhà kia mà. Nhưng... tự dưng con nghe bồi hồi lạ. Tự dưng con thấy lo cho anh con. Mười tám năm sống trong mái nhà thân yêu, sống trong sự chở che của ba má, có những khi đau yếu, có những lúc giận dữ, có những nụ cười vui; bây giờ, một thân, một mình, anh đến ở một chỗ cách xa gia đình, bằng ba bốn mươi cây số, tự lo liệu tất cả, tự định đoạt tất cả, tự dạy dỗ mình, tự trừng phạt mình. Không còn ai để hỏi ý kiến khi cần, cũng không ai chia sẻ buồn phiền, mệt nhọc hay chung niềm hờn hờ, vui tươi. Con tưởng anh con như con chim non sắp lìa xa tổ ấm.

Ba má con lăng xăng dưới bếp. Ông bà nhất định giành lấy cái quyền sửa soạn bữa cơm tiền anh con lên Sài Gòn. Lũ em con, bốn đứa lóc nhóc xúm xít trên chiếc traction của bác Hiền, chiếc xe mà lát nữa đây sẽ đưa anh con đến một khung trời mới. Những đứa nhỏ thật vô tư, cười nói, đùa giỡn. Đứa ngồi trước vô lăng làm tài xế, đứa nhào người ra giả làm lơ. Những tiếng máy nổ bằng miệng, tiếng mời khách, tiếng cười vui như đập vỡ bầu không gian im lặng nơi phòng khách.

Anh con chợt quay lại. Con bồi hồi với tay lấy cái phát trần vờ quét bụi, giấu anh rằng này giờ, con vẫn đứng tựa cửa nhìn anh mà nghĩ vẫn vợ. Anh con bỏ tờ báo xuống, bảo con :

- Ra ngồi chơi.

Anh cố lấy vẻ tự nhiên, nhưng càng cố, con càng thấy rõ hơn, anh như đang mất bình tĩnh. Anh chỉ chiếc ghế đơn, húng hắng lấy giọng :

- Tao sắp đi Sài Gòn rồi. Chút nữa, sau khi cơm nước xong.

Con ngắt lời anh :

- Em chúc anh gặp mọi sự dễ dàng trên đó.

Anh con hơi phì má, nổi ngắc nhiên thoáng vẻ hài hước mà cảm động. Anh bảo con :

- Lâu lắm, tao mới nghe mày nói được một câu dễ chịu.

Con mỉm cười. Anh con ngả người vào thành ghế, khoa hai tay, mặt ngược lên trần, nói trong tiếng cười khan :

- Tự dưng tao nhớ lại những lúc tao với mày cãi cọ nhau, từ nay anh em mình ít còn dịp như thế nữa...

Con cúi nhìn xuống tờ báo, những dòng chữ đen xậm nhảy múa diu con vào bao hình ảnh xa xưa. Xa xưa, những hình ảnh cách nay hàng chục năm. Xa xưa, những kỷ niệm cách nay dăm năm. Xa xưa cả những gì mới xảy ra ngày hôm qua nữa. Cho đến những giây phút này, rồi khi anh con leo lên chiếc traction, cũng trở thành kỷ niệm xa xưa giữa hai anh em. Trong gia đình, cho tới bây giờ, con vẫn không hiểu tại sao con lại không được ba má thương yêu bằng anh An và các em con ? Có lẽ trong sáu đứa con, con là đứa chịu nhiều thiệt thòi nhất trong khi anh An là người sung sướng hơn cả. Lại một điều là đứa được ba má thương nhất và đứa bị ghét bỏ nhất lại thương nhau. Về phần anh con thì con không biết rõ, chứ phần con, con nghĩ rằng chính mặc cảm cô đơn đã kéo con lại gần anh con. Và không bao giờ muốn xa rời. Luôn luôn, trong những vụ cãi vã, con là người chịu thua. Chứ không, còn biết ai để con tâm sự ?

Giọng anh con lơ đãng :

- Tao nghĩ giá anh em mình đừng có giận nhau lần nào hết thì hơn, Trân à.

- Sao vậy ?

- ... thì... nếu không giận nhau thì làm gì lúc này có chuyện để mình nhớ lại.

- Bộ anh không muốn nhớ lại những kỷ niệm xưa sao ?

- Có lẽ ! Tao thấy kỷ niệm như những sợi dây níu chân tao lại.

Anh con nói như một người viết văn. Thật lạ. Thật không giống với anh An ngày thường chút nào. Kỷ niệm như những sợi dây. Nhưng chắc chắn sợi dây chỉ trì kéo được hồn anh chứ không níu giữ được chân anh. Vì chắc chắn, anh sẽ lên Sài Gòn. Chiều hôm qua, có lẽ anh đến đón con ở cổng trường từ lâu lắm. Lúc con ra đến nơi, con bắt gặp anh đang loay hoay với viên sỏi trong tay, khắc chữ An đậm nét nơi cổng

trường. Con trêu anh : “An và gì nữa anh ?”. Anh con cười không đáp. Anh ngược nhìn tấm bảng cũ với hai chữ Ngô Quyền đậm xanh vài nơi nứt nẻ vết sơn.

Tiếng anh con lại vang lên :

- Tao không đến đây từ già thầy Bằng được, lúc nào gặp thầy, nói dùm tao một tiếng nghe.

- Để thứ năm.

- Còn gặp tụi Thủy, Hồng thường không ?

- Hơi ít một chút, bây giờ khác lớp rồi còn gì.

Anh con bỗng thở dài :

- Phải chi năm rồi tao dùng rủ mày cùng hoạt động hiệu đoàn.

Con nhìn anh con đăm đăm. Từ sau khi được tin con rớt, lúc nào anh con cũng ân hận cho rằng tại anh rủ con hoạt động hiệu đoàn mà con thi hỏng.

- Nếu tao chịu bỏ chút thì giờ kèm thêm cho mày thì chắc kết quả đã đổi khác.

- Anh còn phải lo bài vở, em biết mà, chương trình 12 dài lê thê. Lại nữa, bao nhiêu công việc đăng trường, một tay anh lo lắng.

Giọng anh con ngập ngừng :

- Thi rớt, mày có trách gì tao không ?

Con vân vê tà áo :

- Em đâu dám, tại em học kém.

Anh con chép miệng :

- Năm nay không có tao ở nhà, chắc mày sẽ cực lắm.

Ngừng một chút anh tiếp :

- Tao nghe thầy nào đó nói có lẽ năm nay là năm cuối còn thi phần nhất. Cố mà giật cho được mảnh bằng. Mày đậu, ba má vui, biết đâu nhờ vậy mà ông bà thương mày hơn. Tao sắp đi, tao biết là mày sẽ cực, tao không yên lòng chút nào hết...

Nước mắt con rung rung. Con thấy thương anh con hơn bao giờ.

- Em hứa với anh năm nay em sẽ cố học.

Giọng anh con mơ màng :

- Cố năm nay rồi năm nữa, lấy xong cái toàn phần, thế nào tao cũng xin cho mày được lên đại học. Lên Sài Gòn với tao, tha hồ mà tự do.

Con khẽ nói :

- Còn lâu lắm...

Anh con bỗng bật cười khan :

- Hay là thi xong cái phần nhất, mày lấy chồng quách đi là thoát khỏi ông bà già...

Con đỏ mặt :

- Cái anh này...

Má con bung mâm ra, ba con nói theo với nồi cơm. Anh con đứng lên đỡ nồi cơm. Con phụ một tay thu xếp bàn ăn ngay nơi phòng khách. Má con sai :

- Con Trân chạy sang mời bác Hiền coi.

Con dạ nhỏ rồi tiến ra trước cổng. Ngang chiếc traction, lũ em con bị bỏ :

- Đi cây Chàm không chị ba ? Năm đồng thôi...

Con quay lại nạt chúng :

- Ba má dọn cơm ra rồi đó, không lo vào rửa tay chân đi, ăn đòn cả lũ bây giờ.

Cả lũ túa ra khỏi xe, cánh cửa xe bị đóng ập mạnh một tiếng ầm.

Lên Sài Gòn, mỗi tuần đều về nhà, vậy mà anh con làm y như sắp đi xa và lâu lắm. Anh dặn con liên hồi :

- Nhớ quét bụi tủ sách thường ngày cho tao nghe. Cặp vợt tao mới mua, giữ gìn cẩn thận một chút đó. Từ già thầy Bằng dùm tao. Ủi sẵn cho tao bộ đồ để cuối tuần về tao có mà mặc...

Ba con đích thân đem va li ra xe và ân cần gởi gắm anh con với bác Hiền :

- Nhờ bác lo dùm cho thằng An tôi.

Bác Hiền vui vẻ đáp lời cho ba con yên tâm. Nhà bác có tiệm may trên Sài Gòn, anh con sẽ trọ nơi một phòng nhỏ trong tiệm may đó. Điều kiện không có gì là khó khăn cả.

Anh An tần ngần mãi nơi ngưỡng cửa. Bước chân anh như bị níu lại. Bác Hiền đã lên xe, mở máy. Má con dục anh :

- Lên xe đi con, An. Bác đợi kia.

Anh con bước khỏi hiên nhà. Con theo sau anh. Mấy đứa nhỏ đứng bên hông xe trố mắt nhìn. Anh con bỗng dừng bước, nhìn con :

- Nhớ những lời tao dặn không ?

- Em nhớ.

- Năm nay lo học.

- Dạ.

- Và không hoạt động gì ở trường nữa.

- Dạ.

Lúc chiếc traction khuất hẳn, con mới quay vào nhà. Ba má và các em con ở cả nơi phòng khách. Nhưng con bỗng thấy trống trải lạ thường. Thiếu vắng lạ thường.

Má con :

- Con Trân ra sau giặt đồ đi. Có cả bộ quần áo của thằng An trong chậu đó, giặt thiệt sạch rồi ủi cho nó.

Con dạ rồi bước về phía bếp. Thật trống trải. Căn nhà vắng vẻ chẳng khác hồn con.

Chương 3

Con gõ cửa, nhưng không có tiếng thầy từ bên trong nói vọng ra “Cứ vào” như thường lệ, mà là tiếng dép lẹp kẹp của chị giúp việc. Có tiếng mở khoá lách cách rồi một cánh cửa mở, chị giúp việc thò đầu ra :

- Các cô đến thăm thầy hả ?
- Bị hôm qua có giờ mà thầy không tới dạy.
- Thầy kêu nhưc đầu từ sáng hôm qua rồi nằm liệt cho tới bây giờ.

Con thẳng thốt :

- Thầy bệnh ?

Quỳnh nói :

- Chị cho tụi tôi vào thăm thầy.

Chị giúp việc ngập ngừng :

- Thầy đang mệt, hay là các cô để khi khác.
- Tụi tôi vào thăm thầy chút xíu thôi mà.

Tiếng thầy từ bên trong vọng ra yếu ớt :

- Chuyện gì đó ?

Chị giúp việc đáp :

- Thưa thầy, có mấy cô học trò đến thăm.
- Chị cho mấy đứa nó vào đi.

Thầy gượng ngồi dậy lúc chúng con vào đến. Con ngập ngừng thưa :

- Thưa thầy... thầy bệnh ?

Thầy khẽ gật đầu :

- Hôm qua nghỉ học, các con có buồn không ?

Quỳnh lém lỉnh :

- Thưa thầy, con buồn quá nên ra quán chị Mười uống hết những ba ly đậu đỏ đó thầy.

Thầy cười :

- Buồn sao lại uống đậu đỏ ?
- Thưa thầy, để có cảm tưởng mình sẽ thi đậu, mà thi đậu tất thầy sẽ vui, sẽ hết bệnh liền.

Thầy lại cười. Con khẽ bầm Quỳnh “Vừa vừa chứ cô nương”.

Chuyện trò một lúc, chúng con từ giã thầy ra về. Quỳnh về thẳng nhà nhưng con ghé lại chợ. Con đếm lại tiền túi và chọn nửa chục cam, xong, vội trở lại nhà thầy. Tự dung con hỏi hột. Con gõ cửa, chị giúp việc ló đầu ra ;

- Cô bỏ quên cái gì phải không ?

Con lắc đầu nói :

- Không. Tôi muốn gặp lại thầy một chút.

Chị giúp việc thật đáng trách vì đã không chịu cho con biết là thầy đang có khách làm khi bước vào, con sững sờ. Người con trai ngồi bên giường thầy đứng dậy chào con. Thầy hỏi :

- Trăn biết Vượng chứ ?
- Thưa thầy, con mới gặp lần đầu.
- Nhưng chắc Vượng có biết Trăn (quay sang Vượng) phải không con ?

Vượng nói :

- Thưa thầy, cũng là lần đầu gặp mặt, nhưng con thường nghe An nhắc đến cô Trăn.

Thầy giới thiệu :

- Vượng là bạn học của An. Tính Vượng thích chuyên chú vào việc học hơn là hoạt động nên là bạn An mà con không biết cũng phải. À mà con trở lại có việc gì thế ?

Con tần ngần, chưa biết phải tính sao. Sự có mặt của Vượng làm con thấy ngại. Nếu chỉ có thầy và con, chắc con dễ hành động hơn. Nhưng dù sao, con cũng phải xem như không có Vượng nơi đây. Con lấy gói cam từ trong cặp ra và ngập ngừng thưa :

- Thưa thầy, con mong thầy không từ chối...
- Gì vậy con ?
- Thưa thầy, con biếu thầy vài trái cam để thầy ăn cho đỡ lạt miệng trong mấy ngày dưỡng bệnh.

Vừa nói, con vừa để gói cam trên chiếc bàn nhỏ cạnh giường. Thầy nhìn con, đôi mắt thầy hơi nhúu lại. Con hiểu ý nghĩa cái nhúu mày đó. Con nói để tự giấu bớt nỗi ngại ngùng :

- Thưa thầy, chị bán cam quen với má con, chị ấy bảo đảm nên có thể tin được. Chị ấy nói cam này là cam Nam Vang chính gốc... Thưa thầy... hay là để con gọt một trái cho thầy dùng thử...?

Con nói rồi, đợi chút xíu không thấy thầy nói gì, nghĩ rằng thầy đã bằng lòng mới lấy dao, lựa một trái cam trong gói. Con không dám nhìn thầy, mà cũng không dám nhìn người thanh niên lạ nữa. Con gọt cam lặng lẽ. Thầy và người kia cũng im lặng mãi đến lúc con gọt xong trái cam, thầy mới nói :

- Lần sau, con đừng làm như thế này nữa nghe Trân.

Con ngược nhìn thầy :

- Thưa thầy...

- ...

Thầy lắc đầu vu vơ cùng với nụ cười mỉm khó hiểu, đón lấy trái cam đã gọt xong, tách làm ba phần :

- Ăn với thầy cho vui, Vượng, Trân.

Con đón lấy, đợi thầy và Vượng ăn rồi mới tách một múi đưa lên miệng. Thật mừng, cam rất ngọt. Thầy nói :

- Sắp bầu cử ban điều hành học sinh trường rồi đó các con.

Vượng :

- Thưa thầy, con có nghe nói.

- Con biết có mấy liên danh ra tranh không Trân ?

- Thưa thầy, chúng con nghe đâu đang có sự điều đình để chỉ một liên danh duy nhất ra...

Thầy chép miệng :

- Thầy đang mong như thế. Ở tuổi các con, nếu dàn xếp được với nhau thì vẫn tốt hơn là tranh nhau từng lá phiếu. Tuổi học trò các con chẳng nên tập tành trò tranh ngôi định thứ như người lớn làm gì.

Thầy ngập ngừng một chút rồi tiếp :

- Nhưng ai làm gì thì làm, phần con đó Trân, thầy nghĩ rằng con không nên tham gia vào các hoạt động trong trường nữa. Hãy nhớ tới kết quả kỳ thi vừa qua...

Con cúi đầu, nỗi buồn ngày xem kết quả nay chỉ còn vương vấn nhẹ trong con. Nó làm con nôn nóng muốn được phui sạch món nợ học vấn. Tiếng thầy :

- Con nghe thầy nói chứ, Trân ?

- Thưa thầy vâng.

Chúc thầy mau bình phục, chào Vượng, đầu đó xong xuôi, con hồi hả ra về vì trời như muốn mưa. Chiếc xe lam chạy chậm, con đưa tay vẫy :

- Bửu Long !

Khách ngồi như nệm. Con ngồi cạnh một bà thật lẩm miệng :

- Nghỉ học hả con ?

- Dạ.

- Trường nào đó con ?

- Dạ, Ngô Quyền.

- Giỏi dữ há, lớp mấy rồi.

- Dạ, mười một.

- Tú tài đó phải không ?

- Dạ.

Im được một chút, bà ta lại chuyển qua chuyện khác :

- Trời coi bộ âm u dữ. Không chừng trưa nay mưa đó nghe. Tháng mấy rồi con há ? Ồ tháng chín ta, ời, còn mưa lâu...

Mặc bà ta lải nhải bên tai, con miên man nghĩ đến thầy. Và một lúc, con nhớ và nhận ra hành động của mình lúc tự động lấy cam gọt cho thầy có vẻ như một màn kịch. Tự nhiên con đỏ mặt. Thầy thì không sao nhưng còn người khách của thầy ? Không biết Vượng nghĩ gì về hành động đó ?

Trời tối hơn, dù gần trưa. Con nói lớn với người tài xế :

- Tốp đi ông ơi.

Chiếc xe lam tấp bên lề, không ra hiệu làm một người chạy Honda phía sau suýt đâm sầm vào. Ông ta vòng xe ngang người tài xế cầu nhàu. Người tài xế xe lam vừa nhận tiền nơi con vừa cười giả lả với ông kia.

Con bước nhanh vào ngõ hẻm. Có lẽ trời sẽ mưa lớn lắm.

Chương 4

Con vọt thật mạnh, Thủy lùi lại phía sau đưa vọt lên đỡ. Nhưng trái cầu cao quá, Lại sẵn đà bay vọt vào một phòng học của trường Trần Thượng Xuyên. Thủy kêu :

- Con quỷ nhỏ, đánh gì dữ vậy ?

Đoạn, nhỏ chạy vào phòng học nọ tìm trái cầu. May mà là phòng nữ sinh bên ấy, chứ phòng nam sinh thì không biết phải tính sao ? Hồng và con cũng chạy lại. Trái cầu đang ở trong tay một cô nhỏ. Con ngược nhìn tấm bảng treo nơi cửa lớp : 10A. Thủy cười ngoại giao :

- Cho chị xin lại trái cầu đi cưng.

Tưởng những lời dễ thương đó có hiệu quả, dè dặt cô nhỏ lớp mười trường bạn bỗng xì lên một tiếng :

- Xí ! Ai chị ai ? Ai cưng ai ?

Ba đưa con ngạc nhiên chút xíu mới hiểu ra. Cô nhỏ tuy mới học lớp 10 nhưng khá lớn con, còn Thủy, ngồi 12, cô tú đơm rồi chứ bộ, lại kém vóc. Nhỏ con mà xưng chị, gọi người ta là cưng thì quả là... xí xọn. Dù biết thế, Thủy vẫn giữ nụ cười xã giao :

- Chị học lớp 12 Ngô Quyền đó cưng.

Một cô nhỏ khác bạn cùng lớp với cô nhỏ giữ trái cầu, hơi trề môi rồi hát theo điệu “học sinh là người tổ quốc mong cho mai sau !” :

- Học sinh Ngô Quyền mập ú như con heo quay...

Hồng hỏi nhỏ bên tai con :

- Còn học sinh Trần Thượng Xuyên thì sao mà ?

Con đáp :

- Vừa điên vừa khùng.

Rồi hai đứa cùng cười khúc khích. Thủy làm mặt tỉnh :

- Ủ, thì cứ cho là mập ú như heo quay đi. Thế mấy cưng có chịu cho “con heo quay” này xin lại trái cầu không ?

Hai cô nhỏ lớp 10 nhìn nhau rồi cùng cười. Cô nhỏ giữ trái cầu chìa trái cầu ra nói :

- Nè ! Trả heo ốm !

Thủy bắt chước mấy gã nam sinh, chào quân sự hai cô nhỏ một phát rồi quay sang Hồng và con nói :

- Về sân Ngô Quyền chơi, không thèm chơi kẻ sân Trần Thượng Xuyên vừa điên vừa khùng nữa. Không khéo có ngày lại vào Dưỡng trí viện mất. A lê, một, hai, ba, bốn...

Cả ba đứa vừa đi vừa ngoái lại nhìn hai cô nhỏ bên Trần Thượng Xuyên cười trừ.

Sân Ngô Quyền đầy nghệt học sinh. Hai ba đám đánh vọt chia nhau những khoảng trống. Thủy chống vọt xuống đất khẽ lắc đầu nói :

- Thôi, tội mình nghỉ chơi.

Hồng rủ :

- Uống nước không ?

Con hỏi :

- Mày bao ?

Hồng cười gật đầu nói “chứ sao”, rồi ba đứa cùng hướng về góc trường, nơi quán nước đang nhộn nhịp. Thầy từ phía cư xá giáo sư hướng về đằng văn phòng. Thủy khoanh tay ra điệu :

- Chào thầy ạ.

Thầy cười đáp rồi bước vội.

“Chưa tới giờ vào học mà thầy”. Hồng nói khẽ rồi quay gọi nước cho ba đứa. Sân trường thật nhộn. Buổi nữ sinh, toàn những tà áo trắng, thỉnh thoảng xen lẫn vài nam sinh với quần xanh, áo trắng ngắn tay lác lõng -- thuộc vài lớp vừa nam vừa nữ -- Mấy cô nhỏ lớp 6, lớp 7 đuổi bắt nhau với những tiếng cười thật ròn khiến con nhớ lại những ngày còn nhỏ. Đạo ấy, Ngô Quyền khác hẳn bây giờ. Trường mới chỉ có hai dãy lầu song song. Thư viện bây giờ là nhà để xe hơi đó. Dãy lầu mới bây giờ là khu đất trống, nơi thỉnh thoảng tụi con lại phải ra làm cỏ -- công tác hiệu đoàn mà. Có đến hai, ba năm, những bồn bông vẫn là nơi tụi con đuổi bướm, những tàn dương vẫn là nơi tụi con kiệu nhau ngắt lá, bứt từng lông rồi ráp lại, đổ nhau. Trường thu thêm học sinh vào lớp 6, phòng học phải xây thêm. Và bây giờ, gần hai mươi lớp ngày

xưa đã lên đến gần sáu mươi lớp với trên dưới ba ngàn học sinh nam nữ. Trường bây giờ chật chội, nhiều lúc, con có cảm tưởng như trên mảnh đất nhỏ hẹp của nhà trường, càng ngày, người ta càng úp lên thêm những cái hộp -- những phòng học mới xây cất.

Thủy gọi con :

- Nước nè, uống đi. Nghĩ ngợi gì vậy ? Nhớ chàng nào rồi phải không ? Thú thật đi rồi tao làm mai cho.

Con tiếp ly nước, một tay với tới ngắt Thủy một cái thật đau :

- Giỏi nói bậy đi con quý.

Thủy ái ái kêu đau nhưng lại cười. Nhỏ khuấy muống, những tiếng lách cách vang rộn rã. Hồng nói với con :

- Năm nay con Thủy ra đó Trân à.

- Gì ?

- Ban điều hành học sinh.

Thủy hất mặt :

- Được không mày ?

Con hỏi :

- Mày ra trong liên danh duy nhất phải không ?

Thủy lắc đầu :

- Không. Có hai liên danh tranh nhau. Việc hợp tác bất thành rồi.

Con nhớ lại lời thầy. Ở tuổi học trò, các con chẳng nên tranh giành nhau làm gì. Nhưng thầy ơi ! Thầy nghĩ thế nhưng người ta vẫn tập cho chúng con tranh nhau từng lá phiếu, tập cho chúng con nói xấu nhau, tập cho chúng con những đòn phép người lớn. Biết sao bây giờ thầy ? Ban điều hành của ba ngàn học sinh đủ thành phần chứ đâu phải chỉ có con, có Hồng, có Thủy, có Quỳnh...

Con nhỏ giọng :

- Thầy biết chuyện chưa ?

- Rồi.

- Thầy có nói gì không ?

- Thầy chỉ chép miệng. Thầy có nhắc tới mày.

- Tao sao ?

- Thầy dặn tụi tao có làm gì thì làm, tụi tao đã có cái phần nhất và sức học khá làm vốn rồi, còn mày, thầy muốn tụi tao sẽ không rủ mày cùng hoạt động...

- Nhưng mày nghĩ sao Trân ?

Hồng hỏi rồi sau đó một giây, nhỏ nói tiếp :

- Tao nghĩ rằng mày sẽ không bỏ mặc con Thủy.

Thủy tiếp :

- Liên danh tao rất cần đến mày. Mày có tài ăn nói, sẽ là cổ động viên đắc lực cho liên danh tao, nhất là ở các lớp đệ nhất cấp. Dĩ nhiên, tao chỉ xin mày góp sức trong giai đoạn vận động này mà thôi. Sau đó, tao hứa sẽ để mày yên trí học tập cho đúng với ý mong của thầy. Mày nghĩ sao Trân ? Có thể giúp tao được chứ ?

Con ngồi yên lặng không đáp. Hồng nói :

- Tao hiểu mày đang đắn đo. Mày không muốn làm trái lời hứa với thầy Bằng và anh mày, nhưng tao chắc chắn, mày cũng không muốn để tụi tao, nhất là Thủy, phải thất vọng.

Hồng nói rất đúng. Không hoạt động, con bòn chòn không yên. Thủy ra tranh cử dù thế nào đi nữa, con cũng thấy là mình cần giúp bạn. Nhưng...

Tiếng Thủy cứ văng bên tai con, nào liên danh nhỏ gồm những ai, nhỏ đảm nhận chức vụ gì trong đó... Những cái tên quen thuộc của một số bạn bè đã hoạt động chung năm ngoái chừng như không thấu nhập được vào trí óc con, chừng như có một hàng rào ngăn cản...

Chuông vào học reo vang. Hồng gom ba cái ly trả chủ quán. Thủy đứng dậy cùng con. Nhỏ nói :

- Mày nghĩ kỹ đi nghe. Xem có thể giúp tao được không. Tao hy vọng là mày sẽ nhận lời.

Chúng con chia tay. Con bước chậm chậm về phía lớp học. Có tiếng chân chạy xầm xập của mấy cô nhỏ nghịch ngợm. Con thấy những lá phiếu giơ cao bỏ vào thùng thăm. Có nụ cười trên môi Thủy hay cái nhẵn mặt của bạn ? Con biết tính sao bây giờ, thầy ơi ?

Thầy đập thước, lớp vẫn ồn ào. Phương, nhỏ trưởng lớp ngoái ra sau nạt :

- Im dùm chút coi tụi bây, thầy phạt cả lớp bây giờ.

Vẫn không cản được sự ồn ào. Những tràng pháo tay hay những tiếng la ó từ lớp bên cạnh thỉnh thoảng lại vang lên gây ra tình trạng nhốn nháo trong lớp. Có lẽ không lâu lắm, đại diện hai liên danh tranh cử sẽ sang lớp con để vận động. Thầy lại đập thước. Và trong cái ồn ào bướng bỉnh thầy lật sổ điểm :

- Vũ Thúy Lan !

Nhỏ Lan đứng lên trong sự im lặng đột ngột của cả lớp. Thầy nói :

- Đem tập Grammaire lên trả bài.

Nhỏ Lan nhăn mặt đau khổ. Có lẽ nhỏ thầm trách cả lớp gây ồn ào để nhỏ trở thành nạn nhân. Cả lớp học im phăng phắc. Thầy đón lấy tập của nhỏ Lan, nhưng để nhỏ đứng nguyên trước bàn, chưa hỏi bài vội. Thầy hướng xuống dưới lớp nói :

- Các chị làm phiền tôi hết sức. Chừng nào người ta đến, tôi cho các chị tự do mà. Tôi có cảm đâu. Bài học chỉ còn một đoạn ngắn cuối cùng mà các chị cũng không cho tôi dạy nốt. Các chị chê môn Pháp văn sinh ngữ 2 này hệ số nhỏ chắc ? Tôi đã nói từ đầu năm, chị nào không muốn học giờ này thì cứ nghỉ, tôi không phạt.

Thầy không dùng tiếng các con êm dịu như mọi khi, mà nhấn mạnh tiếng các chị. Ngồi dưới lớp, chẳng cần đưa nào giải thích, chúng con tất cả cùng ngậm hiểu thầy đang giận. Tự nhiên có những cánh tay khoanh lại ngoan ngoãn. Một vài nhỏ cúi đầu không dám nhìn lên. Phương nhìn quanh lớp rồi đứng lên :

- Thưa thầy, con thay mặt các bạn xin thầy tha lỗi cho chúng con.

Thầy cúi xuống xem tập của nhỏ Lan mà không đáp. Phương áp ứng :

- Thưa thầy...

Có tiếng gõ cửa. Chúng con nhìn ra cả phía hành lang. Nơi đó, ló nhỏ cả chục người. Thầy trả tập vở lại cho nhỏ Lan, nói :

- Thôi, cho con về chỗ.

Nhỏ Lan mừng hơn bất được vàng, vội vã trở về. Thầy ra trước cửa lớp, tiếp chuyện với giáo sư hướng dẫn hai liên danh. Họ lục tục kéo cả vào. Thầy trao lớp học cho giáo sư hướng dẫn rồi ra ngoài hành lang đứng. Trong những lời giới thiệu của vị giáo sư hướng dẫn, con nghe tiếng diêm quẹt xoè lên, rồi thấy làn khói thuốc phảng phất ngoài hành lang. Con nhớ lại lời kể của thầy ngày nào. Thầy bị yếu phổi, bác sĩ khuyên không nên hút thuốc, thầy nghe theo lời khuyên nhưng thường khi buồn quá, thầy lại cãi lời khuyên đó. Thầy hút thuốc. Điều đó khiến con hiểu là thầy đang buồn. Có điều, không hiểu thầy buồn lớp chúng con ồn ào trong giờ học hay buồn vì sự tranh đua của hai liên danh học sinh ứng cử ban điều hành trường ?

Hai liên danh có hai người đại diện lên trình bày lập trường của mình. Trong hai người ấy, Thủy là một – mà đáng lẽ, vai trò của Thủy là của con. Thủy nói trơn tru và duyên dáng. Nhưng những tiếng vỗ tay cũng chỉ vang lên rồi rạc và ngắn ngủi như sau khi đại diện của liên danh kia dứt lời. Cả lớp chúng con còn lòng dạ nào nữa, chúng con còn đang mắc nợ thầy một cái lỗi mà chúng con xin chưa được. Chúng con vỗ tay vì lịch sự tối thiểu thế thôi. Trong sự tẻ nhạt lan tràn khắp lớp, nhóm vận động từ già để sang lớp kế bên. Chúng con vỗ tay đưa tiễn, vẫn thưa và ngắn. Những người kia ra khỏi lớp túm đầu nhau thì thảo, có lẽ ngạc nhiên về thái độ thờ ơ của lớp con đối với họ.

Thầy bước vào lớp. Bốn mươi mấy đứa học trò im lặng như tờ. Tiếng lật tập của nhỏ nào đó vang lên rõ mồn một. Phương lại đứng lên :

- Thưa thầy, chúng con...

Thầy đang bước chậm chậm bỗng đứng lại. Thầy khoác tay ra dấu bảo Phương im lặng. Thầy nhìn chúng con một lượt. Bốn mươi mấy đứa cùng hỏi hớp vô chừng. Rồi thầy chợt mỉm cười. Chúng con thở phào nhẹ nhõm. Thầy đã tha thứ cho chúng con. Thầy nói :

- Các con lật sách ra, mình học tiếp đoạn cuối.

Tiếng lật sách, tập vang lên. Cuốn Mauger chừng tươi hắt lên, hoà đồng niềm vui vừa len nhẹ hồn con. Thầy đi xuống giữa lớp, bắt đầu lên tiếng giảng. Nét mặt thầy rạng tươi hắt. Tươi như lúc thầy hỏi con : “Con có đi vận động cho liên danh Thủy không ?” Và con đáp : “Thưa thầy không, con đã hứa với thầy, với anh An con rồi”.

Chỉ kém vài trăm phiếu, liên danh của Thủy đành chịu thua liên danh kia, liên danh mà lúc đầu, ai cũng tưởng sẽ thua xa. Họ đã đạt thắng lợi nhờ số phiếu ủng hộ của các lớp đệ nhất cấp trong khi liên danh của Thủy chỉ được các lớp đệ nhị cấp, ít hơn, tín nhiệm. Học sinh truyền miệng nhau và chỉ trong một buổi, toàn trường đã biết kết quả dù rằng thông cáo chính thức chưa được loan báo.

Thủy rơm rớm nước mắt, cắn môi không nói một lời nào. Nét nhí nhảnh thường ngày không còn tìm được nơi nhỏ nữa. Thật lâu, nhỏ mới nói với con :

- Tụi tao sẽ bất hợp tác.

- Sao trong lúc vận động, hai liên danh cùng hứa là dù thắng hay thua, hai liên danh vẫn làm việc chung với nhau.

Thủy nhếch mép :

- Nói dễ mà nói thế chứ nếu đoàn kết được thì đã không có hai liên danh.

Nắng nhạt chập. Sân trường vắng vẻ với vài ba tà áo trắng nhõn nhơ. Giờ học thứ năm buổi chiều vẫn thế. Giáo sư, học sinh sau bốn tiếng đầu chừng như muốn kiệt sức. Thầy Giám Thị cũng lười bấm chuông. Ngoài cổng trường, trên mặt đường, đầu con dốc nhỏ, còn vài ba học sinh đón xe trễ đứng xúm lại chuyện trò. Con từ giã Thủy :

- Tao về trước nghe.

Thủy gật đầu nhẹ. Con ái ngại :

- Mày có trách gì tao không ?

Thủy lắc đầu rồi đi thẳng. Chuông báo hiệu đã đến giờ học thứ năm vang lên. Một cơn gió tạt qua, tà áo của Thủy tung lên, dáng nhỏ gầy gầy xiêu vẹo. Con nghĩ đến ý nghĩ mấy ngày nay. Con có trách nhiệm trong việc thất cử của liên danh Thủy chứ ? Con đối với bạn như thế mà đành lòng được sao ? Không giúp gì cho bạn, cũng không cả những lời rí tai bạn cùng lớp. Hồng nói với con :

- Mày xấu lắm. Trước khi đến lớp mày, Thủy nó tin chắc liên danh nó sẽ được lớp mày ủng hộ, thế mà không ngờ...

Không lẽ con đem chuyện chúng con làm thầy buồn hôm đó ra để biện hộ. Dù sao đi nữa, mọi chuyện cũng đã xong xuôi. Con cũng đã ân hận.

Con bước lên con dốc, con dốc mà hôm nào, trong một câu chuyện, Vương gọi là con dốc thủy chung của ngôi trường đã quá nhiều thay đổi. Tiếng phản lực cơ từ đằng phi trường thật xa gầm gừ. Con đứng nơi lưng chừng dốc nhìn vào sân trường. Trong đó thật vắng vẻ. Nhưng trong một lớp học, có Thủy ngồi đó, không biết nhỏ có dồn được gì vào tâm trí sau những giờ mệt mỏi và khi nỗi buồn xâm chiếm ? Có điều, chắc chắn, vương vẫn trong cái quạnh hiu của ngôi trường đáng mến, có niềm ân hận của con.

Khi cơn mưa chiều đổ ập xuống, trời tối sầm lại. Nhà đèn lại cúp điện khiến nơi bàn thờ gia tiên gia đình con, ánh sáng ngọn đèn dầu nhỏ thật lung linh, mờ ảo. Nhưng cũng tốt. Càng tăng thêm vẻ trang nghiêm cho buổi lễ.

Mọi người trong thân tộc đã về đông đủ. Hai bà cô, một ông chú cùng gia đình. Mười mấy người vừa lớn, vừa nhỏ xúm xít nhau vừa làm việc, vừa chuyện trò thật vui vẻ. Con thấy lòng rộn lên niềm sung sướng trong cảnh sum họp này, buổi họp mặt gia đình đông đủ nhất trong năm : ngày giỗ nội con. Ba con là trưởng nam, do đó, anh An là cháu đích tôn. Cả hai người hôm nay cùng thật bận rộn. Anh An thì hết bà cô rồi ông chú hỏi han này nọ. Ở trên Sài Gòn ra sao ? Sống được chứ ? Có cực lắm không ? Đi học bằng xe gì ? Trường học chắc lớn bọn ? Anh tíu tít mà trả lời.

Tiếng mưa rơi ào ào đập mạnh trên mái ngói. Thình thoảng là tiếng sấm, ánh chớp loé lên. Lúc còn sống, ông nội con rất thích món chả giò, cho nên, không ngày giỗ nào thiếu món này cả. Con ngồi cuộn chả giò với hai đứa em con ông chú. Đứa con gái luôn miệng chuyện trò trong lúc thằng con trai lúc nào như cũng muốn gây hấn. Dưới bếp, tiếng dao chặt thịt lụp cụp trên thớt. Tiếng má con thình thoảng vang lên. Đôi lúc là tiếng cười của bà cô.

Ba con lo coi sóc bàn thờ. Ba tìm quanh quất một chút rồi hỏi anh An con :

- Có đứa nào mua xì để chưa ?
- Có lẽ chưa đâu ba.
- Trời mưa lớn quá. Mà thiếu món đó thì không thể được rồi, ông nội mày mà quở thì làm ăn có nước mặt.
- Để con khoác áo mưa đi mua cho, ba.
- Thôi, ướt hết quần áo, chút còn lễ nội.

Con chen vào :

- Để con đi được rồi ba.

Ba con gật đầu :

- Phải đó, con Trần lấy áo đi mua đi con.

Anh An ngồi xuống chỗ con :

- Rồi, đi thì đi đi, để tao cuộn chả giò cho.

Con ra khỏi nhà đúng lúc mưa ào mạnh. Vài giọt nước mưa đập vào mặt con nghe rát. Một luồng gió mạnh tạt ngang làm con rùng mình. Con hình dung ra quang cảnh lớp học giờ này. Trời mưa, chắc thế nào thầy cũng cho lớp nghỉ. Thầy già rồi, nói lớn không được mà cơn mưa thì lại quá ồn ào. Không biết thầy có ngồi hút thuốc -- chắc không, vì con nghĩ là thầy đã hết buồn trước kết quả chia rẽ giữa các học sinh thuộc hai liên danh tranh cử -- Hay là thầy xuống dưới lớp, chuyện trò với nhỏ nào đó. Trời mưa xem ra cũng dễ gây thân mật, ấm cúng...

Từ nhà con ra đến tiệm tạp hoá khá xa, trời lại mưa lớn, đường trong ngõ trơn trượt, khó đi. Lúc con mua rượu về thì mọi việc đã gần xong xuôi. Đĩa chả giò mới chiên còn bốc khói, những món khác cũng vậy, nóng hổi. Anh An đón con từ trước cửa :

- Sao lâu vậy ?
- Trời mưa, đường trơn quá, anh à.
- Thôi vào thay đồ đi rồi ra lễ nội.
- Anh lễ nội chưa ?
- Sắp rồi...

Con đứng nơi mép cửa buồng trong, nhìn anh An xì xụp lễ. Cái áo dài the anh mặc làm con muốn mỉm cười khi nghĩ đến hình ảnh ông lý, ông xã ngày xưa. Mỗi lần anh mặc áo dài, con hay trêu “trông anh chẳng khác nào chú rể”. Rồi cười hóm hỉnh nói như tự hỏi : “Nhưng không hiểu chị ấy có chịu mặc đồ xưa không kia ?”. Mặt anh An cứ đỏ au lên như những lần bị ép rượu. Chị ấy. Chị ấy. Chị nào ? Anh An con đã mười chín rồi, cái tuổi mà thầy vẫn nói “ghê gớm lắm”. Riêng con, con vẫn chưa thấy cái “ghê gớm” của anh con bao giờ cả. Ngay từ thuở nhỏ, con đã thấy anh con như bị một cái gì quynh rũ lắm. Và

chính cái đó đã khiến anh con làm ngơ mọi chuyện. Cái lý tưởng – có lẽ chính là lý tưởng -- của anh ra sao ? Cho đến bây giờ, con vẫn chưa hiểu rõ. Nhưng con nghĩ rằng chính vì nhắm đến con đường sẽ đi mà suốt mấy năm liền ở bậc trung học, anh hăng say hoạt động như để tự đào luyện khả năng và tìm thêm kinh nghiệm. Chị ấy. Tự nhiên con nghĩ đến mấy nhỏ bạn, nhất là Thủy và những vụ cấp đòi. Anh An con vẫn như một người Ăng Lê chính hiệu...

- Con Trân đâu rồi ?

Con giật mình, dạ to một tiếng. Má con đưa trăm bạc ra :

- Chạy ra ngoài ngõ mua ít đậu phộng rang để chút nữa ba với chú mày nhậu coi.

- Má để con ra ngoài lễ nội chút rồi con đi liền.

- Không, đi ngay.

Con đón lấy tờ giấy trăm với ánh mắt đầu hàng. Anh An con đã lễ xong và nơi bàn thờ, bà cô đang xì xụp lạy. Anh hỏi má :

- Gì đó má ?

- Đâu có gì. Tao sai con Trân đi mua ít đồ.

- Má cho nó lên vái ông nội mấy cái rồi đi...

- Con gái mà cần gì con. Rồi nay mai xách gói theo người ta chớ có ở nhà hoài đâu.

- Má kỳ quá.

Rồi anh quay sang con :

- Thôi Trân, nghe lời má đi, chạy ù đi mua rồi về lễ.

Con khoác áo mưa ra đi. Và cố đi cho nhanh. Nhưng lúc vừa quay vào ngõ, con nghe tiếng xe gắn máy trở tới rồi có tiếng hỏi :

- Cô ơi, cho tôi hỏi thăm...

Con nhận ra người ngồi trên xe gắn máy :

- Kia, anh Vượng.

Vượng có vẻ mừng rỡ :

- May quá, gặp cô Trân ở đây rồi. An nó mời tôi tới dự đám giỗ mà chỉ đường không rành làm tôi kiếm này giờ muốn hụt hơi luôn...

Con nói :

- Vậy thì anh dắt xe theo Trân về nhà luôn nghe.

Tiếng Vượng trong tiếng mưa :

- Cám ơn cô.

Về đến nhà, anh An con reo lên :

- Thằng quý, tới giờ này mới thấy mày tới.

Vượng chào mọi người rồi quay sang phân bua với anh con :

- Mày chỉ đường điếu đó thì chết người ta rồi. Quẹo ngõ trái tìm căn nhà có nhiều người tụ họp. Mày có biết đường này về bên trái có mấy cái ngõ không ?

Không muốn phiền người lớn, con vào trong nhà thay đồ để sửa soạn ra lễ nội. Nhưng lúc con ra đến nơi, má con đã đang dọn mâm đồ ăn nơi bàn thờ. Con đứng sững, má con nhìn con rồi cúi xuống tiếp tục công việc. Con nói :

- Để con lễ nội một chút, má.

Má con vừa bưng mâm đồ ăn đi, vừa nói :

- Thôi, bỏ đi, lễ với lộc gì. Lo phụ tao dọn đồ...

Con rung rung nước mắt. Má con quay trở lại, thấy con vẫn đứng chỗ cũ, má con la :

- Rồi bây giờ mày đứng đó mà khóc đó phải không ?

Con đành nuốt lệ làm việc. Bữa ăn đó, con không sao nuốt được. Con nghe hồn trống rỗng. Con nghe buồn nản vô cùng. Con vào phòng nằm vật xuống giường, con nức nở khóc vì tủi thân quá.

Đề rồi sau đó, con hiểu hết mọi chuyện. Con hiểu vì sao ba má con đối xử với con quá lạnh nhạt. Con hiểu vì sao con như cái gai trước mắt má con. Có lẽ suốt đời con, sẽ không bao giờ con quên được mẫu đối thoại giữa má con và anh An con lúc con giật mình tỉnh giấc. Anh An con :

- Má thiệt kỳ, má làm nó tui thân rồi đó.
- Tui thân thì mặc kệ nó chứ.
- Má bắt công quá, mất mát gì mấy cái vái.
- Mày thì lúc nào cũng bênh vực nó.
- Con thấy nó khổ, con không đành lòng.
- Mày nói mà không chịu nghĩ. Đành lòng gì ? Máu mủ gì với tao ? Huyết thống gì cái thứ con hoang ấy ?

Con thấy mình đã mất tất cả. Mất hết với cái gậy đầu xác nhận của anh An : “Năm tao lên hai thì ba có vợ bé. Má biết được làm lớn chuyện nên dì ấy phải bỏ đi và đến nay không ai nghe tin tức gì cả. Đứa con gái của dì ấy với ba là mày...”

Bầu không gian chột rạn vỡ, bắn tung thật nhiều lửa thiêu đốt hồn con. Nhưng đồng thời, những tia lửa ấy cũng soi sáng những thắc mắc thân phận con bấy lâu nay. Thầy ơi, Nguyễn Huyền Trân, học trò của thầy là một đứa con vô phước. Vô cùng vô phước !

Mến trao về Thủy

Chương 1

Nỗi buồn khiến Trân như người mất hồn đến cả tuần lễ, Thủy ạ. Tâm trạng Trân trong những ngày đau đớn này biến đổi vô chừng. Có lúc Trân nghĩ đến cửa Phật và hình ảnh người sư nữ. Có khi Trân nghĩ quần đến cái chết trốn tránh. Lúc khác, Trân lấy lại được can đảm, cố nhận chìm nỗi buồn vào quên lãng. Nhưng khổ thay, lờn vờn trong trí tưởng, Trân thấy toàn là nỗi xót xa, đau đớn. Người mẹ ruột của Trân và tông tích của bà. Má anh An và sự khắc nghiệt trả thù trút lên đầu Trân. Và ba Trân, người tội lỗi ngày xưa và bất lực, bỏ mặc Trân bây giờ. Bốn đứa em nhỏ gây thơ một đôi lúc làm Trân sống hồn nhiên được. Anh An như một an ủi lớn nhất thì lại biến biệt nơi xa.

Có một buổi chiều, Trân tìm đến nhà thầy Bằng, người thầy già đáng kính của chúng mình, kể lể để được khóc và nghe thầy an ủi. Nhưng liền khi rời khỏi nhà thầy, Trân lại trở về với thực tại chán nản. Giờ lý hoá, thầy Ph. ngạc nhiên hỏi Trân : “Tại sao chị không làm bài ?” Giờ hình học, Trân trả lời không xong một câu hỏi giáo khoa thật dễ trên bài kiểm. Có đến hai lần, Trân bỏ giờ Vạn vật ra về, lang thang suốt con đường Trịnh Hoài Đức.

Rồi một lúc nản lòng, Trân đã có một quyết định thiếu sáng suốt. Hôm ấy, anh An về Biên Hoà và trong lúc đặt vấn đề của Trân với ba má, anh bênh Trân, đòi ba má phải đối xử công bằng với Trân, lời qua tiếng lại, anh có hơi to tiếng một chút. Má Trân khóc bù lu. Ba Trân mắng anh là bất hiếu. Anh lẳng lặng bỏ về phòng và không biết có Trân theo dõi, anh ôm mặt tẩm tức khóc. Trân thấy mình như một thừa thãi trong gia đình. Trân thấy mình đã làm khổ anh An nhiều. Trân nhớ đến lời rủ của nhỏ Quyên lên Sài Gòn làm cho tiệm may của bà cô nhỏ ấy. Trân nghĩ đến chuyện thoát ly để tự lập đời mình. Trân thu xếp một ít vật dụng cá nhân, áo quần vào cái xách tay nhỏ sẵn sàng ra đi. Trưa hôm ấy, trong lúc cả nhà ngủ trưa, Trân rời khỏi mái ấm bấy lâu để dấn thân vào một đoạn đường mới, phiêu lưu, lắm gian nan và nguy hiểm nhưng Trân thấy có tự do.

Chỉ có năm trăm bạc trong túi, Trân không dám tiêu dùng phí phạm. Trân đi bộ từ nhà ra bến xe đò. Lúc đi ngang nhà thầy Bằng, Trân đứng lại và muốn đổi ý. Trân khóc nhưng rồi lại cắn môi bước đi. Đến bến xe, Trân lại thêm một lần dùng dằng tư tưởng. Nhưng rồi rốt cuộc, khi người lơ xe lên tiếng mời : “Đi Sài Gòn hả cô Ba ?”, Trân đã gạt đầu và bước lên xe, ngồi nơi một băng ghế trống cuối xe. Biên Hoà buổi trưa một ngày cuối mưa mà nóng bức khác thường. Bến xe vắng khách và các hàng quán cũng như đang trong giấc ngủ. Trân đưa mắt nhìn quanh. Lần cuối cùng, hình ảnh Biên Hoà còn nằm trong đáy mắt Trân đây sao ? Phía ngoài bến xe là quốc lộ 1, con đường dài xóc nảy, chút nữa, khi xe lăn bánh sẽ là con đường đưa Trân rời xa tình lý hiền lành này sao ? Ba má và anh An sẽ phản ứng ra sao khi không thấy Trân ở trong nhà. Chắc mọi người sẽ đi tìm vì Trân không để lại thư từ gì cả. Rồi sau đó, những chuyện gì sẽ xảy ra trong gia đình ? Và cho Trân khi lên đến Sài Gòn ?

Có đến mấy lần, Trân định rời khỏi xe để trở lại mái nhà thân yêu. Trân thấy mình yếu đuối quá. Trân thấy sợ khi nghĩ đến sự bơ vơ của một người con gái giữa đô thành. Trân tự hỏi phải chăng gia đình Trân hiện là một nhà giam, nhưng một nhà giam an lành ?

Người tài xế đã mở cửa, lên ngồi trước tay lái. Người lơ la lớn :

- Sài Gòn đây bà con, xe sắp chạy, mau mau đi bà con ơi.

Mấy người khách vừa xuống xe lam, hướng nhanh về chiếc xe đò Liên Hiệp. Trân bỗng run lên và định bước xuống xe. Người lơ nhảy theo chiếc xe vừa bắt đầu lăn bánh, nói với Trân :

- Xe chạy rồi mà cô Ba. Ngồi đó đi cô Ba.

Trân hết hiểu được tâm trạng mình. Nghe nói, Trân lại ngồi xuống. Người lơ xe tưởng lầm Trân chờ quá lâu, định đi xe khác nên phân bua :

- Cô xuống xe sau thì cô cũng phải đợi vậy. Mười phút mới chạy một chuyến. Tôi rước thêm mấy người khách kia là xe chạy liền hà.

Rồi anh ta nhảy xuống ngoắc mấy người khách mới. Trân nhắm nghiền hai mắt lại để tự trấn tĩnh mình.

Dù sao, Trân cũng phải cương quyết lựa chọn sự tự do và chấp nhận mọi nguy khó chờ đón mình.

- Kia, cô Trân, cô cũng đi Sài Gòn đây à ? Như là tuần này An nó có về Biên Hoà mà ?

Trân giật nảy mình trước câu nói vừa rồi và lúc mở mắt ra, Trân suýt kêu lên thảng thốt khi nhận ra người đối diện là Vượng. Anh ta đang đứng nơi lối đi giữa xe và hỏi tiếp Trân :

- Cô Trân cho tôi ngồi chung băng ghế chứ ?

Trân cười gượng và đáp :

- Sao không anh Vượng.

Rồi Trân xích vào phía trong, nhường chỗ ngoài cho Vượng. Anh ta vừa ngồi yên đã bắt chuyện ngay :

- Tuần này An có về phải không cô Trân ?

Trân buột miệng :

- Vâng, anh ấy có về.

Nói rồi, Trân mới thấy mình vụng về quá, bởi vì Vượng hỏi tiếp mà Trân trả lời không được :

- Vậy chắc cô Trân đi Sài Gòn có việc riêng ?

Trân ấp úng :

- ... À vâng...

Dường như cử chỉ bối rối của Trân làm Vượng chú ý, ánh mắt anh ta thoáng vẻ ngạc nhiên, không hiểu có sự nghi ngờ gì không nữa. Tuy nhiên, Vượng đã im lặng một lúc khá lâu từ khi xe đến đầu cầu Rạch Cát đến khi xe dừng lại tại trạm Chợ Đồn. Cũng trong thời gian đó, Trân suy nghĩ thật lung. Về sự gặp gỡ tình cờ với Vượng, về sự thoát ly của mình và về những sự việc sẽ xảy ra sau khi anh An nghe Vượng kể có đi chung xe với Trân...

- Hai người bao nhiêu ?

Trân trở lại thực tế với tiếng hỏi người lơ xe của Vượng. Anh ta móc túi lấy tiền trả. Trân ấp úng:

- Để Trân trả, anh...

Vượng lắc đầu :

- Có bao nhiêu đâu cô Trân.

- Cám ơn anh.

- Chắc cô lên Sài Gòn sắm đồ ?

- Vâng.

- Sao cô không đợi An cùng đi cho vui... ?

- Tối chiều anh ấy mới đi. Đi với anh ấy, Trân sợ không về kịp.

- Cô nói phải. Thời buổi này đi chuyển vào buổi tối trên đường trường thật nguy hiểm, nhất là đối với con gái...

Nhất là với con gái. Thủy ơi, Vượng biết đâu câu nói của anh ta làm Trân chạnh lòng. Trên một đoạn đường trường mà còn nguy hiểm, thì trên cả một đoạn đời, bao nhiêu gian nan, nguy hiểm chờ chực Trân ? Bao nhiêu khó khăn ngăn trở Trân ? Trân mím môi. Trân muốn kêu lên hai tiếng má ơi để nhớ đến bà mẹ bất tin, hai tiếng ba ơi để nhớ đến người cha lạnh nhạt.

- Cái xách tay kia là của cô Trân ?

- Dạ phải.

- Cô đi sắm đồ mà lại đem theo nhiều đồ đầy xách tay, hơi lạ đấy nhé !

Trân đỏ mặt vì có cảm tưởng mình đang bị bắt quả tang. Trân không biết phải trả lời ra sao nữa Thủy ạ. Lúc bình thường, Trân ứng đáp rất dễ dàng trước những sự việc bất ngờ tương tự, chẳng hiểu tại sao khi đó Trân lại vụng về quá. Có lẽ chính sự vụng về đã khiến Vượng nghi ngờ. Tuy nhiên, anh ta vẫn giữ sự dè dặt :

- Xin lỗi cô Trân, có lẽ tôi hơi tò mò. Nếu cô thấy không tiện trả lời thì thôi vậy...

- Không có gì bất tiện đâu anh à, Trân...

Vượng ngồi im khá lâu. Trân cũng im lặng theo tuy rằng trong trí, Trân lo lắng bồn chồn không biết Vượng đang nghĩ gì, đang đặt giả thuyết thế nào về mình ? Thình thoảng, Trân liếc mắt nhìn trộm Vượng. Anh ta vẫn điềm nhiên dõi mắt về phía trước. Xe lần lượt qua Dĩ An rồi tiến dần đến Thủ Đức. Trân nghĩ

đến anh An, đến ba. Trân muốn thay đổi ý kiến. Một lúc, Trân lại lên nhìn qua Vượng đúng lúc anh ta cũng quay nhìn Trân. Trân cúi đầu vì bị bắt gặp. Có lẽ Vượng suy nghĩ lung lăm rồi mới hỏi Trân :

- Nêu tôi đoán không lầm thì không phải cô Trân đi Sài Gòn sắm đồ ?

Trân chột thấy nóng lên nơi mắt. Vượng đã đoán biết phần nào rồi. Trân có nên tiếp tục giấu Vượng nữa chẳng ? Và nếu Trân nói thật, Vượng giúp gì được Trân ? Thấy Trân không đáp, Vượng có vẻ lúng túng :

- Chắc cô Trân cho rằng tôi bất lịch sự lắm thì phải ?

Buộc lòng Trân phải trả lời :

- Không có thể đâu anh. Trân không hề có ý nghĩ đó.

- Nghĩa là tôi đã đoán đúng ?

Trân lại không đáp. Sự yên lặng là một cách trả lời của người đang bối rối. Vượng thừa thông minh để hiểu điều đó. Trân đưa mắt nhìn qua cửa xe, về một phía đường. Một chiếc traction ngược chiều vụt qua. Trân thấy hình ảnh anh An loé lên. Hình ảnh anh ngày từ già Biên Hoà lên Sài Gòn trọ học. Khu vườn cao su vùn vụt lùi lại phía sau, những thân cây già cỗi. Trân thấy hình ảnh ba Trân. Rồi khu nhà cửa đông đúc, khu chợ ồn ào. Trân thấy hình ảnh lũ em nhỏ reo đùa. Trân muốn kêu lên : “Ba ơi, anh An ơi, Trân khổ quá”. Trân thấy bên bờ má mình nóng nóng. Rồi một giọt nước mắt lăn dài. Trân khóc không ngờ.

Có lẽ Vượng theo dõi Trân không rời. Tiếng Vượng trầm âm :

- Tôi có nghe An kể về hoàn cảnh của cô Trân...

Vượng ngừng lại một chút có lẽ để dò xét phản ứng của Trân. Thấy Trân không nói gì, Vượng mới tiếp :

- Tôi rất cảm thông nỗi khổ tâm của cô. Tuy nhiên, tôi nghĩ không nên vì thế mà cô liều lĩnh. Cái xách tay đầy áp đồ đạc của cô buộc tôi có ý nghĩ rằng cô đang tìm cách thoát ly gia đình.

Vượng lại ngừng. Anh ta có vẻ dè dặt thực sự nên đợi khá lâu vẫn không thấy Trân phản ứng, đủ để tin là mình nghĩ đúng, anh ta mới tiếp tục. Trân không còn biết phải nói gì, làm gì nữa. Trân để mặc cho nước mắt ràn rụa trong lời khuyên của Vượng :

- Cô Trân nên trở về thì hơn. Sáng mai không có gì học, tôi có thể cùng quay về Biên Hoà với cô, nếu cô cho phép. Tôi hứa sẽ tìm cách nói giúp cô...

Trân lấy khăn tay thấm nước mắt. Xe đã chạy đến ngã tư xa lộ, Thủ Đức, ngừng lại để nhân viên của hãng xe kiểm soát số khách. Vượng nói nhanh :

- Mình xuống đây, cô Trân nhé ?

Trân còn ngần ngại chưa quyết định dứt khoát thì tiếng gọi của người lơ xe đã vang lên :

- Thủ Đức đây, bà con ai xuống thì xuống mau, xe sắp chạy.

Vượng thấy Trân vẫn chưa dứt khoát, liền lĩnh một tay xách cái túi xách của Trân, tay kia nắm lấy tay Trân dẫn xuống. Thủy ơi. Có bao giờ một người con trai xa lạ nắm tay Thủy chưa ? Tay Vượng như một cái phao, nhưng không phải Trân nắm lấy cái phao trong cơn nguy ngập, mà cái phao tự điều dắt Trân. Trân thấy cánh tay mình nổi gai ốc. Trân như một đứa bé khờ dại, đứng lên khỏi băng xe, đi theo Vượng. Xuống xe rồi, Vượng mới trao trả Trân cái túi xách. Trân đón lấy. Ánh mắt Trân vương vào ánh mắt Vượng. Trân đỏ mặt mà Vượng cũng không tránh được. Vượng lúng búng nói :

- Xin lỗi đã nắm tay cô Trân, buộc lòng tôi phải làm như thế.

Trân muốn nói với Vượng “Anh không có lỗi gì cả” nhưng lại im lặng. Cứ để mặc Vượng với ý nghĩ riêng của anh ta thì hơn. Vượng nói :

- Mình đón xe trở lại Biên Hoà nhé cô Trân ?

Trân đành phải gật đầu vì không còn cách nào khác. Vượng tiếp :

- Tôi vừa được tin cô Thủy đã nhận lời đứng ra tổ chức một buổi đại nhạc hội cho nhà trường để gây quỹ cây mùa xuân cho học sinh nghèo. Có lẽ khi về, tôi sẽ nói thác rằng tình cờ gặp cô tại nhà Thủy trong phiên họp tổ chức. Vì cuộc họp kéo dài bất ngờ nên tôi đưa cô về để người nhà khỏi nghi ngờ.

Đến lúc này, Trân mới nói được :

- Cảm ơn anh Vượng nhiều lắm.

Ngồi trên xe trở lại Biên Hoà, Trân thấy mình bình tĩnh như một người vô tư lự. Trân cố làm vui để trò chuyện với Vượng :

- Trân làm phiền anh Vượng quá.

- Có gì là phiền, cô Trân. Lẽ tự nhiên là một người bạn của An, tôi không thể để cho cô liều lĩnh lao mình vào cuộc đời trong khi cô chưa có kinh nghiệm gì trong trường đời cả.

- Nhưng trở về với gia đình, Trân có sung sướng gì được...

Vượng lúng túng trước câu nói bất chợt của Trân. Đáng lẽ Trân không nên nói như thế, phải không Thủy ? Dù sao, Vượng cũng đã hành động đúng theo lương tâm và lý trí. Trân vụng về nói :

- Trân xin lỗi anh...

Vượng ôi, anh đã ngăn tôi bước tới một bước liều lĩnh có thể nguy hiểm, nhưng anh lại đẩy tôi trở về với bầu không khí ngọt ngào, tù ngục của gia đình. Anh là ân nhân của tôi hay anh là phán quan lưu đày tôi vào miền khổ sở ?

Chương 2

- Tôi đi từ ải Nam Quan, sau vài ngàn, năm lẻ...

Tiếng Vượng không hay, nhưng vững vàng nhạc lý, cất lên bắt giọng rồi tiếp theo là tiếng hát của ban hợp ca Bạch Đằng gồm các học sinh được tuyển chọn từ nhiều lớp nam, nữ trong trường. Theo lời mời của Thủy, nhân danh trưởng ban tổ chức đại nhạc hội, và do lời thuyết phục của một người bạn mà anh giấu tên, Vượng đã trở lại trường giúp điều khiển tập dượt ban hợp ca bản trường ca “Con đường Cái quan” quen thuộc. Thú thật với Thủy, đến bây giờ Trân mới thực sự hiểu để rồi khâm phục tinh thần phục vụ của Thủy. Ngày liên danh của Thủy thất cử, Thủy có nói với Trân “Liên danh của Thủy sẽ bất hợp tác”. Nghe Thủy nói mà Trân thoáng buồn. Đó là hậu quả đáng khích lệ (!) của một cuộc tranh cử tự do dân chủ học sinh trường mình ? Lời thầy Bằng còn văng vẳng bên tai Trân : “Tuổi học trò các con chẳng nên học đòi trò tranh ngôi định thứ làm gì”. Bây giờ, Thủy nhận lời mời của ban điều hành học sinh – liên danh đối lập với mình -- để tổ chức Đại nhạc hội. Quý hoá biết bao. Tốt lành biết bao. Người thầy già dạy Pháp văn của chúng mình đã nói thế với nụ cười trên bờ môi khô héo.

- Đền phiên cô Trân...

Tiếng Vượng nhắc nhở làm Trân nhớ đến nhiệm vụ của mình, giọng nữ chính của ban hợp ca. Trân có mặt là do cả công trình vận động của Thủy đẩy nhé. Trân biết mà. Thủy đã phải nài nỉ thầy Bằng, rồi anh An, hai người đã buộc Trân hứa không tham dự bất cứ sinh hoạt hiệu đoàn nào trong năm này để chuyên lo học tập. Rồi đến sự khuyến khích của Vượng. Đến bây giờ, Trân vẫn còn nghi ngờ giọng hát của mình. Do Thủy, do Vượng mà Trân trở thành giọng nữ chính hay do tài năng thực sự của Trân ? Hay do mỗi lý do một phần ?

- Đồng Đăng có phố Kỳ Lừa, có nàng Tô Thị đứng chờ đợi ai...

Trân vừa hát xong đoạn khúc thì Vượng đưa cây thước nhịp về phía đám đông. Tiếng hát vang lên “Người về miền xuôi, đem theo tình người miền núi, nhà sàn lá loi...”. Thủy ngoắc gọi Trân. Trân chạy vội ra khỏi thư viện.

- Khát nước chưa cô nương ?

- Không khát lắm, nhưng nếu mày có lòng tốt thì tao sẽ không từ chối.

- Quí ! Thì ra đây thường ly chanh tươi !

- Nhưng... đang tập dượt mà !

- Sau đoạn này, anh Vượng sẽ nghỉ. Tao đã hỏi trước. Anh ấy có giờ thực tập trên trường, phải đi gấp.

- Coi bộ anh ta hy sinh cho nhà trường dữ.

Thủy cười bí mật :

- Chưa chắc đâu nghe. Có thể anh ấy về giúp đàn em vì một lý do nào khác thì sao ?

- Thí dụ như lý do gì nào ?

- Vì... một người nào đó chẳng hạn !

- Ai ?

- Thí dụ mày !

Thủy cười khúc khích trong khi Trân la chối lỏi :

- Đừng nói vậy ! Tao không có gì với Vượng cả. Vượng về là do lời mời của mầy, mọi người đều biết như thế mà.

Thủy ơi. Chính Thủy đã khiến Trân phải suy tư từ đó. Từ khi tình cờ gặp gỡ Vượng trên chuyến xe đi Sài Gòn và được Vượng khuyên trở về với gia đình, những lúc ngồi nghỉ lại, Trân thấy mình thật may mắn mới gặp Vượng, chứ không, lên Sài Gòn rồi không biết số phận Trân ra sao. Sự gặp gỡ như một run rẩy, sắp đặt của Thượng đế. Trân xem Vượng như một người ơn. Và chỉ như thế không hơn không kém. Câu chuyện bỏ đi của Trân lúc đầu còn giữ được, sau đó, chẳng hiểu vì lý do gì đến tai anh An, anh tra gạn và buộc lòng Trân phải thú thật. Một lần nữa, anh đem vấn đề của Trân ra trình bày với ba má mặc dù Trân biết được ý định đó, hết sức ngăn cản. Trân không muốn anh buồn phiền vì Trân hơn nữa. Nhưng anh An đã thắng. Có lẽ ba má xúc động thực khi nghe tin Trân có ý định trốn đi. Trân hiểu, má anh An có thêm lý do để bót gay gắt với Trân, là nếu bà làm quá, Trân bỏ đi thì lấy ai giúp đỡ bà trong việc coi sóc việc gia

đình. Tuy nhiên, hẳn cũng phải có phần nào xúc động. Điều đó khiến Trân thấy yên tâm phần nào, hạnh phúc phần nào. Cái mình hiện có là hạnh phúc riêng mình đó chẳng ?

Thủy bảo Vượng vì Trân ? Vượng là một mẫu người tuy không có nét gì đặc biệt hơn người, nhưng cũng khó tìm khuyết điểm nơi anh. Anh học suông sẻ từ Tiểu học đến Trung học rồi hiện đang Đại học. Một vài tài khéo là hành trang để anh làm việc. Khả năng về hợp ca chẳng hạn. Tuy nhiên, có lẽ chịu ảnh hưởng của anh An quá nặng, Trân thấy Vượng không phải là mẫu người mình mơ ước -- nếu tới lúc cần mơ ước -- vì thực tế là Vượng quan niệm sống thu mình hơn là sống hướng tha. Vượng hoạt động dịp này quả là một chuyện lạ. Đây là hoạt động đầu tiên của anh ta. Và đó chưa phải là yếu tố đưa anh ta tới gần mẫu người Trân mơ ước. Trân vẫn hay nghĩ rằng anh An có vẻ phớt tình trước tình yêu, nhìn lại, Trân thấy mình cũng chẳng khác. Trân đã mười tám tuổi. Con gái mười tám mà chuyện tình cảm còn chưa có gì, có là thiếu sót lắm không ?

Bên quán nước quen thuộc, Trân đã ngồi với Thủy cho đến lúc ban hợp ca ngưng tập dượt. Học sinh ủa ra khỏi thư viện, đi bộ hay dắt xe ra về, một số nhỏ ghé lại quán nước. Vượng đứng trước cửa nhìn quanh, có lẽ tìm Thủy. Trân muốn cất tiếng gọi anh nhưng tiếng gọi chợt ngừng ở một thời điểm lý trí nhắc nhở Trân rằng hãy coi chừng sự tự nhiên thường lệ vì vấn đề tình cảm đã được đặt ra. Tình cảm khiến sự tự nhiên phải kiềm chế ?

Thủy gọi :

- Anh Vượng ! Lại đây uống nước.

Vượng quay về phía quán nước có vẻ mừng rỡ. Anh ta cười và bước vội tới. Thủy nói :

- Một ly đá chanh, anh Vượng nhé ?

- Cám ơn cô Thủy, xin để dành khi khác cho. Tôi bận, phải đi ngay mới kịp. Nhờ cô Thủy thông báo cho các em trong ban hợp ca là chiều thứ bảy tôi sẽ tập dượt lại.

Thủy hóm hỉnh chỉ Trân :

- Kể cả em này chứ ?

- Cô Thủy khéo đùa. Với cô Trân thì phải khác chứ, tôi không dám dùng danh từ xưng hô đó.

Thủy cười ròn trong lúc Trân đỏ mặt. Tất cả chỉ là những câu nói vui vào lúc bình thường, nhưng hiện tại thì có khác. Sự thật khách quan đã được ngầm hiểu theo sự hướng dẫn của tình cảm chủ quan mất rồi. Vượng chào từ giã ra đi, Trân mới nhéo Thủy được một cái trả thù. Quí nhỏ ơi ! Ai xui khiến mi làm lòng ta băng khuâng kỳ lạ ?

Chương 3

- Thừa giáo sư, em thiết tưởng với tư cách Trưởng ban tổ chức, em có quyền nếu không muốn nói là có bổn phận phải đọc bài diễn văn ra mắt buổi Đại nhạc hội chứ.

Trân nghe giọng nói của Thủy hơi run. Có lẽ Thủy đang giận lắm. Mà phần Trân cũng thế. Không tức giận sao được khi bao nhiêu công lao khó nhọc của mình bị người khác chiếm trọn. Buổi họp cuối cùng của Ban tổ chức diễn ra đã được hơn hai tiếng. Thời gian này đủ để Trân ở tư thế khách quan, nhìn thấy rõ sự thực bên trong là Thủy chẳng khác một quả chanh, bị ban điều hành học sinh vắt nước bỏ vỏ. Đòn phép của Định, Tổng thư ký ban điều hành, phải nhận là khá cao. Mời Thủy đứng ra tổ chức cho bằng được. Vài nhân vật trong ban điều hành giữ các nhiệm vụ rất khiêm nhượng, còn thì toàn là bạn bè của Thủy. Tất cả ra công tập dượt. Vé đã bán hết sạch do một ban cổ động xuất sắc của Thủy. Ngày trình diễn gần kề. Thủy chuẩn bị sẵn sàng bài diễn văn ra mắt. Đùng một cái, Ban điều hành đòi được quyền đại diện ban tổ chức.

Định nói :

- Đồng ý là chị Thủy có đủ tư cách đại diện ban tổ chức. Tuy nhiên, trên danh nghĩa, buổi Đại nhạc hội này là do Ban Điều hành học sinh tổ chức.

- Và vì tôi không phải là một người trong Ban điều hành nên không được quyền đại diện ?

- Tuỳ chị nghĩ !

Giáo sư hướng dẫn buộc phải chen vào :

- Tôi thấy hai bên đều có lý riêng mình. Bây giờ, tôi dàn xếp thế này. Ban Điều hành cử một người đại diện, Ban Tổ chức một. Cả hai cùng xuất hiện với tư thế khác nhau. Cuối cùng, nếu chấp thuận theo đề nghị đó thì chúng ta chỉ còn vấn đề đặt ra là ai sẽ nói trước mà thôi...

Thủy :

- Thừa giáo sư, dĩ nhiên là Ban tổ chức. Sau đó, Ban tổ chức sẽ giới thiệu Ban điều hành.

Định đứng lên nhìn một lượt những người hiện diện rồi nói :

- Thừa giáo sư, cũng dĩ nhiên là Ban điều hành sẽ bênh vực ý kiến của mình. Vậy, để cho có sự công bằng, em đề nghị lấy biểu quyết của những người có mặt hôm nay. Nếu bên nào được đa số bằng lòng, bên đó sẽ được xuất hiện trước.

- Anh Định nói phải. Các anh chị có mặt ở đây hãy cho biết ý kiến.

Định thực hiện cuộc biểu quyết chớp nhoáng. Ai đồng ý với Ban điều hành ? Tám cánh tay đưa lên thật cao. Ai đồng ý với ban tổ chức ? Chỉ có một mình Trân. Giáo sư hướng dẫn hỏi :

- Còn ý kiến anh Vượng ?

Vượng đáp :

- Thừa giáo sư, em là cựu học sinh, xin được miễn góp ý kiến.

- Không, ở đây với tư cách một cử tọa, anh có quyền biểu quyết.

- Thừa giáo sư, kết quả đã có. Ý kiến của em không cần thiết nữa.

Định đắc chí vì đã thắng được Thủy. Không thắng sao được khi tham dự buổi họp này toàn là người trong Ban điều hành ! Định hân hoan thấy rõ :

- Như vậy, Ban điều hành sẽ đọc diễn văn ra mắt, kể đó là ban tổ chức nói đôi lời. Xin chị thư ký cuộc họp ghi vào biên bản quyết định này rõ ràng...

Trân liếc nhìn Thủy. Mắt Thủy đỏ, long lanh. Tự nhiên, Trân thấy không đành lòng để Thủy chịu thua quá dễ dàng như vậy. Trân nói với tất cả :

- Trân nhận thấy có sự chèn ép trong cuộc biểu quyết vừa qua.

- Chị không chấp nhận nguyên tắc dân chủ ?

- Đồng ý là dân chủ, nhưng đây là một thứ dân chủ có tính toán...

- Xin chị thận trọng lời nói.

- Trân rất thận trọng. Vì thế, trước mặt đông đủ mọi người, Trân xin được minh xác rằng : nếu Ban điều hành nhất định lấn lướt ban tổ chức để cướp công, Trân xin chính thức rút lui khỏi ban họp ca.

Có lẽ quyết định của Trân đã làm chẳng những Định, mà tất cả mọi người hiện diện cùng sững sốt. Nhưng Định quả bản lĩnh, đáp ngay :

- Vâng, nếu chị có ý đó thì chúng tôi cũng không dám cản ngăn. Chị có toàn quyền rút lui hay ở lại. Chúng tôi sẽ cố gắng tìm người thay thế chị, hơn một ngàn nữ sinh Ngô Quyền, thiết tưởng không phải chỉ một mình chị có khả năng nhận giọng nữ chính.

Đến phiên Trân tức nghẹn. Đã rõ là Định quyết giành công cho Ban điều hành. Trân nhìn Vượng cầu cứu. Nếu Vượng lên tiếng, hoặc Vượng làm áp lực, có thể tình thế sẽ đổi khác. Với Vượng, Định sẽ không thể tìm người thay thế. Nhưng, Vượng lặng thinh. Anh quyết đóng cho trọn vai trò khách quan của mình đó chẳng ? Trân thấy giận Vượng. Thủy vừa đứng dậy xin phép được về thì Trân cũng về theo, bỏ mặc Vượng.

Trân bước những bước chậm trên sân trường. Thỉnh thoảng, nhìn qua Thủy, Trân thấy Thủy im lặng, gương mặt lạnh lùng dễ sợ. Nhỏ bạn của Trân ơi ! Nhỏ có nhớ lời thầy Bằng tâm sự với mình hôm nào không ? Đòi giả trá, lừa đảo khôn lường. Mình non tay, kém kinh nghiệm, trước sau gì mà chẳng có lần vấp ngã.

Có sự đổi thay nào nơi Thủy ? Nguyên nhân ? Thủy ơi, Trân bằng khuôn quá. Nhỏ lý luận : “Đôi khi, mình phải dẹp tự ái cá nhân vì quyền lợi chung. Trân hãy trở lại với ban hợp ca vì Thủy”.

Không cần phải Thủy nói, Trân cũng đã có ý định đó. Vì nhiều lý do. Vượng đã tốn nhiều công lao, Trân không muốn phụ lòng anh ta, nhất là anh ta đã đích thân gặp Trân yêu cầu ở lại. Giọng ca của Thu Phương mà Định đề bạt thay thế Trân quá non nớt so với giọng nam chính của Tín. Mới đây, Định cũng đến gặp Trân để thuyết phục Trân đổi ý. Hành động của Định làm Trân cảm động. Rồi đến phiên Thủy nữa. Trân không còn có gì để chối từ nữa...

“Nước non ngàn dặm ra đi... “ Lúc Trân hát đoạn nhạc trên, có lần Vượng đã đùa : “Công chúa Huyền Trân đang hát”. Ngộ nghĩnh chứ Thủy nhỉ ? Huyền Trân lại đóng vai Huyền Trân. Nhưng Huyền Trân là đau khổ, là buồn thương. Nay cũng như xưa ? Trân chỉ vui được khi quên đi chuyện đời tư. Mà quên ? Hai mươi bốn tiếng mỗi ngày thì có đến mười tám tiếng Trân ở nhà, và ở nhà thì không sao Trân quên được. Ba Trân đó, má anh An đó. Và người mẹ ruột của Trân. Má ơi ! Bây giờ má ở đâu ? Má đang làm gì ? Má có nhớ đến con không ? Và má có biết là con đang nghĩ đến má thật nhiều không ?

Nhờ anh An can thiệp hiệu quả, Trân đỡ được nhiều gánh nặng vô lý trong gia đình. Nhưng không vì thế mà Trân lỗi đạo với mẹ cha. Dù sao, má anh An cũng đã có công nuôi dưỡng Trân từ tấm bé tới giờ. Thời gian gần đây, bà đã không còn hẳn học với Trân, nhưng tránh sao khỏi những lời bóng gió làm Trân chạnh lòng rơi nước mắt. Những lúc đó, Trân chỉ còn biết khóc. Thủy ơi ! Đời Trân là một chuỗi sầu khổ thế sao ? Lắm lúc, Trân phải thầm cảm ơn trời đất chí công, ngoài những bất hạnh mà Trân phải gánh chịu, đã dành cho Trân đôi chút niềm vui. Chứ không, chắc Trân khó mà kéo dài cuộc sống trên cõi đời này.

Như niềm vui không ngờ gần đây.

Hôm đó, thật tình cờ đó Thủy. Trân tìm đến nhà Định để hỏi thiệp mời cho ngày trình diễn hôm sau. Người nhà Định trả lời Định đã đi vắng. Trở quay lại nhà Thủy thì Thủy cũng không có nhà. đành trở lại. Chiếc xe gắn máy của Định và chiếc xe đạp của Thủy dựng trước cửa nhà Trân. Trân biết cả hai đến gặp anh An. Trân vào nhà, cả ba đang ở trên gác không hay biết gì cả. Trân bước nhẹ lên thang gác định hù cả ba một phen thì phải dừng lại vì những lời đối thoại từ trên vọng xuống.

- Anh nhận ba cái thiệp mời gửi cho Trân, riêng thiệp của anh, xin Định cho anh được từ chối.

Tiếng Thủy :

- Hay là anh giận Thủy đã khiến anh tốn công dàn xếp ?

Và Định :

- Phần Ban điều hành chúng em, chúng em đã biết lỗi. Anh còn giận chúng em ?

- Không. Thủy và Định đừng hiểu lầm anh như thế. Thủy đã nghe lời anh, dẹp tự ái. Định đã nghe lời anh, lo cho công việc chung. Chừng đó, đủ để anh vui rồi còn gì. Anh không tham dự buổi trình diễn vì anh tin rằng thế nào Đại nhạc hội cũng thành công trọn vẹn. Vả lại, anh không muốn ai biết rằng Đại nhạc hội này là do anh gợi ý, sắp xếp mọi việc...

Tiếng Thủy trầm :

- Thủy đã hiểu anh...

Trân cũng đã hiểu anh An. Ôi ! Anh An quý mến của em. Có bao giờ em ngờ được chuyện đó. Đại nhạc hội ngày mai đây, một công trình to tát đang gây xôn xao trong giới học sinh tỉnh lỵ, là do tim óc của anh ? Em tưởng lên Đại học, anh đã quên Ngô Quyền nhỏ bé. Chẳng ngờ anh vẫn còn quyến luyến, quá quyến luyến. Thủy thay đổi ý kiến là do anh. Định biết nghe lời anh. Còn Vượng, chẳng lẽ anh ta cũng vì anh mà tham dự sinh hoạt ?

Tiếng bước chân hướng về phía cầu thang tiếp theo tiếng xô ghế đứng dậy làm Trân phải vờ lên tiếng như vừa về tới. Thấy Thủy, Trân kêu lên :

- Nhỏ ! Mày tới đây làm tao đi tìm huyệt hơi luôn.

Định nói :

- Tôi có gửi anh An nhờ chuyển lại chị ba cái thiệp mời để chị tùy nghi sử dụng.

Trân vờ như không biết chuyện gì :

- Cho Trân thêm một cái nữa nghe Định.
- Hôm trước, chị nói ba. Chắc chị mới nghĩ ra một người bạn nữa cần mời ?
- Tiếc một cái thiệp phải không ?
- Đâu có. Hỏi cho biết vậy thôi chứ chị muốn bao nhiêu lại chẳng được.
- Hôm trước Trân quên mất một người. Anh An của Trân đây này.

Anh An cười xua tay :

- Ngày mai tao có hẹn, xin cảm ơn và xin được miễn dự.

Trân :

- Bộ anh không thèm xem em trình diễn ?

Anh An rồi rít đĩnh chánh thật tội nghiệp :

- Không phải thế. Tao có hẹn thật mà. Vả lại, ba má đã bằng lòng đi coi, hay dở thế nào về nhà ông bà chẳng kể lại cho tao biết...

Thủy và Định đòi về. Trân theo Thủy ra tận ngoài cổng. Thủy đã hỏi Trân :

- Kiểm tao chi vậy, nhỏ ?
- Định lấy mấy cái huy hiệu ban tổ chức. Nhỏ Quỳnh tuy có thiệp mời nhưng nhất định đòi cái huy hiệu ban tổ chức để đeo mới chịu.
- Tối nay tao sẽ đem đến cho.
- Còn mày, tới nhà tao làm gì ?

Thủy có vẻ lúng túng :

- Kiểm mày, nói chuyện chơi vậy thôi, ngày mai trình diễn, hồi hộp quá...
- Chứ không phải tìm anh An tao hả ?
- Đâu có.

Nhìn sự bối rối của Thủy, Trân vừa thấy tội nghiệp, vừa muốn trêu ghẹo. Trân bắt chước giọng anh An :

- Thủy đã nghe lời anh đẹp tự ái. Định đã nghe lời anh lo công việc chung...

Thủy ngắt Trân một cái đầu điên :
:

- Thì ra quỷ nhỏ đã nghe lén chuyện của người ta.
- Nghe lén gì. Công khai chứ bộ. Úi cha... Thủy đã hiểu anh... đến thăm Trân đó hả ?

Thủy lên xe đạp với gương mặt ửng đỏ :

- Ở đó nói bậy hoài, tao về đây.
- Vâng, thì chị... An về !

Thủy rửa “con quỷ nhỏ” rồi đạp xe đi mất. Trân cười khúc khích nhìn theo : Thủy ơi. Không phải Trân đùa đâu. Mà Trân mong ước chuyện tình cảm giữa Thủy và anh An Trân có thật, và sẽ thành tựu vào một ngày không xa. Nhìn hạnh phúc của người khác để cảm thấy mình hạnh phúc. Đó là trường hợp của Trân chẳng ?

Phần Thứ Ba

Anh An quý mến

Chương 1

- Thưa ông Hiệu trưởng, đây là hai anh An và Vượng mà tôi có thưa trước với ông Hiệu trưởng. Ông Hiệu trưởng mời ba người khách ngồi. Ông có vẻ chậm rãi, bình tĩnh, khiến người đối diện phải dậm ra lo ngại. Thầy Bằng nói :

- Hôm trước, tôi có chuyển đơn xin của hai anh cựu học sinh này lên ông Hiệu trưởng, chắc ông Hiệu trưởng đã đọc.

Vị giáo sư trung niên, đôi kính trắng trễ trên sống mũi, gật đầu rồi trong cái chậm rãi cố hữu, thông thả nói :

- Hai anh có làm đơn xin mở một buổi nói chuyện với học sinh đàn em về Đại học. Tôi đã đọc kỹ. Ý kiến của hai anh rất hay, đáng khen ngợi. Chính tôi cũng có ý đó nhưng chưa thực hiện được. Tôi biết hai anh đã liên kết được một số sinh viên, vốn là cựu học sinh trường này, để lập ban thuyết trình. Tôi cũng biết các anh đã xin phép các giáo sư dạy các lớp 12 vào buổi sáng ngày nói chuyện. Công trình hơn hết là các anh đã nhờ được thầy Bằng đây, hiện đang nằm trên giường bệnh, chịu bỏ công tới đây giới thiệu. Tuy nhiên, có những điều này tôi muốn nói : thứ nhất là cựu học sinh các anh có một Hội Ái Hữu, tại sao Hội Ái Hữu không đứng ra lo vụ này mà là do một số các anh tự động làm. Nếu tôi cho phép các anh, tôi có làm rách lòng Ban chấp hành Hội Ái Hữu không ? Thứ nhì là lấy gì để bảo đảm rằng các anh chỉ nói chuyện học thuần túy mà không dùng diễn đàn để xách động chuyện này, chuyện nọ ?

Em đứng nơi hành lang, hồi hộp đợi kết quả. Anh, rồi Vượng, rồi cuối cùng thầy Bằng, vị giáo sư già kính yêu của chúng ta, lần lượt thuyết phục ông Hiệu trưởng, nhưng kết quả là cái lắc đầu chắc nịch. Khi cả ba rời khỏi văn phòng Hiệu trưởng, em tiến lại, không hỏi gì vì đã nghe tất cả, anh cũng không nói gì có lẽ nghĩ rằng em đã hiểu. Anh nói với thầy Bằng :

- Thầy để con đưa về nhà nghỉ.

Thầy Bằng lắc đầu :

- Con ra quốc lộ đón xe đò thầy, thầy về một mình được rồi. Con cần ở lại để bàn tính với Vượng về việc cáo lỗi các bạn trong ban thuyết trình mà các con đã mời.

- Thầy về một mình con không yên tâm. Hay là để em Trần...

- Nó còn hai giờ học sau.

- Vâng, để con đón xe cho thầy.

Thầy Bằng về rồi, anh trở lại chỗ em và Vượng đứng đợi với nụ cười gượng và câu nói an ủi :

- Mình đã hết sức nhưng không thành, đành chịu chứ biết sao bây giờ.

Vượng có vẻ bức tức :

- Thầy hiệu trưởng nhát như cáy.

- Đừng hỗn. Thầy Hiệu Trưởng có lý của thầy ấy. Còn một cái lý nữa mà tao ngờ mới là lý do chính, nhưng thầy không nói ra.

- Vì mày thuộc thành phần đòi canh cải nhà trường trong năm vừa qua chứ gì ?

- Tao nghĩ thế nên không buồn gì cả. Bị từ chối là lẽ đương nhiên. Năm vừa qua, tao đã làm thầy ấy nhiều phen khó chịu, bây giờ là hậu quả...
- Hay là mình nhờ đến Hội Ái Hữu cựu học sinh ?
- Tao không tin họ giúp mình. Việc hay nhất bây giờ là mình đi gặp các bạn đã mời để xin lỗi dòi lại một ngày khác thuận tiện hơn...

Vượng chua chát :

- Một ngày không bao giờ có !

Từ xa, Thủy hồi hả chạy lại.

- Sao các anh ? Được phép rồi chứ. Thủy đã thông báo cho các bạn cùng lớp biết tin, họ rất hân hoan vì đứa nào cũng muốn biết sơ qua về đại học, nơi mà tất cả sắp bước chân lên...

Em nói với bạn :

- Không thành rồi Thủy à.

Thủy tròn mắt. Vượng nói :

- Cho chúng tôi gọi lời cáo lỗi các bạn Thủy. Thực tâm chúng tôi rất muốn làm việc xây dựng, nhưng thiện chí của chúng tôi bị hoài nghi...

Anh và Vượng ra về. Tiếng xe gắn máy của Vượng gầm lên dữ dội như tức giận. Ngang con dốc cổng trường, chiếc xe tắt máy. Em chợt nghĩ, con dốc là biểu trưng cho những trở ngại đó chắc?

Thủy hỏi em :

- Bộ thầy Bằng không đi cùng sao mà ông Hiệu trưởng không chấp thuận ?
- Sao không. Dù đang bệnh nặng, thầy cũng bỏ công đến trường nói giúp. Nhưng hoài công.
- Tao bắt đầu chán nản những hoạt động nhà trường. Sau Đại nhạc hội, tao cũng nghe Định tâm sự tương tự...
- Chuyến này không về trường được, anh tao có vẻ bức mình lắm.
- Nhưng tao tin rằng anh An không nản.
- Tao cũng nghĩ như thế.

Hai đứa nói chuyện đến khi chuông vào lớp reo vang. Em trở lại lớp học với ý định dứt khoát đã cùng bàn với Thủy : thôi, từ nay gác bỏ mọi sinh hoạt để lo cho việc học. Không còn bao lâu nữa, tới kỳ thi rồi còn gì. Đã chắc chắn rằng năm nay là năm cuối còn tổ chức thi tú tài phần nhất. Dù với giá nào, em cũng phải thi đậu. Anh An ! Anh tin rằng em sẽ đậu chứ ?

Tuần này trông anh gầy hẳn. Ba má lo lắng hỏi anh có bệnh hoạn gì không ? Anh lắc đầu đáp rằng anh vẫn mạnh. Ba không tin, nhất định bắt anh đi bác sĩ khám bệnh. Bác sĩ nói anh không có bệnh gì cả, chỉ hơi phí sức. Ba má hỏi anh làm gì trên Sài Gòn ngoài những thì giờ đến trường học. Anh giấu nhưng rồi rốt cuộc, anh cũng nói thật : hơn tuần lễ nay, anh cùng một số bạn thiện chí đi công tác cứu trợ đồng bào chiến nạn ở Bình Dương.

Ba phản đối. Má bảo không thể được. Ba bảo con phải lo cho việc học trước đã. Má dặn con phải lo cho sức khoẻ. Con vốn chẳng được mạnh gì cho lắm. Anh An ơi ! Nhưng em mừng vì anh đã tìm được một hoạt động mới. Hoạt động vì người là chất liệu tạo sự vui tươi trong anh, em hiểu rõ điều đó. Dịp trước, em đã hiểu lầm anh. Thì ra anh vẫn chưa hề nghĩ gì đến tình yêu. Anh xem Thủy như một đàn em không hơn không kém. Thủy đã khóc mà nói với em như thế. Nó nhìn anh như một gương mẫu, hơn nữa, như một nương tựa, tình cảm và cuộc đời. Mà anh đâu có biết, hay biết mà làm lơ.

Anh ngồi giữa mấy đứa nhóc và em, kể chuyện cứu trợ thật vui vẻ. Em có cảm tưởng anh là niềm vui, là trẻ thơ hơn là một thanh niên suy tư. Lý tưởng làm trẻ con người và làm con người trở thành cao ngạo với tình yêu ?

- Tụi bay biết không, bọn trẻ lóc nhóc cỡ tuổi tụi bay thiếu gì ở trại tạm cư. Bọn chúng rong chơi suốt ngày vì có muốn học cũng không có trường để học nữa.

- Tụi nó có dễ thương không anh hai ?

- Có đứa dễ thương mà cũng có đứa dễ ghét. Hôm đó, tao đi chia gạo cho một dãy nhà nọ. Tụi bay phải nhớ rằng gạo quý hơn vàng. Tao canh chừng những bịch gạo như giữ của. Bỗng một thằng nhỏ mách tao : “có đứa lấy của anh bịch gạo kia”. Tao nhìn theo hướng tay nó chỉ nhưng không thấy gì. Tới lúc nghe tiếng cười của những đứa trẻ đứng bên tao mới biết là mình đã mắc mưu thằng nhỏ ranh mãnh : Chính nó đã làm tao sơ ý để đánh cắp bịch gạo chứ không ai lạ ! Một lúc sau, anh chàng trở lại bên tao cười hì hì, còn hỏi : “Em tài không anh ?”. Tao tức ghen mà đành tha cho nó.

- Còn những đứa dễ thương ?

- Có hai ba cô nhỏ mười, mười một ăm em đi chơi, thường xin áo quần cho em mặc. Có lần tò mò, tao hỏi : “Tại sao em không xin cho chính em. Quần áo của em cũng cũ lắm rồi mà ?” Bấy giờ mấy cô nhỏ mới nhớ ra. Xem có cảm động không ?

Mấy đứa nhỏ con gái thích chí nói con gái dễ thương còn con trai lưu manh dễ chế nhạo hai đứa con trai. Cả bọn quay ra cãi cộ nhau mà quên hẳn rằng chúng đang nghe anh kể chuyện. Anh vô tư phân xử cho hai phe : bọn con gái nói đúng, con gái dễ thương hơn con trai. Nhưng, con trai làm việc giỏi hơn con gái, con gái chỉ chộn rộn gây phiền phức mà thôi.

Em chen vào :

- Em phản đối kết luận của anh đó nghe.

Anh cười cầu hoà :

- Đồng ý là tao có hơi quá khích, nhưng kết luận của tao có đúng phần nào chứ ?

- Thì chỉ phần nào thôi.

- Ờ, như vậy là tốt rồi.

Anh vẫn hay có lối nói như thế. Gài cho người đối diện công nhận rằng mình có lý rồi chấm dứt tranh luận. Rốt cuộc, có bao giờ anh thua. Anh đọc đoán và hay ăn hiếp em lắm đó nghe.

- Trân à, chủ nhật tới, mày có rảnh không ?

- Rảnh, anh.

- Và Thủy, Hồng, Quỳnh ?

- Chắc cũng rảnh như em. Mà chi anh ?

- Anh định rủ cả bọn đi Bình Dương...

Em reo lên :

- Vào vườn trái cây picnic ?

- Sai bét rồi. Đưa các cô vào trại tạm cư để tiếp bọn tao một tay cứu trợ đồng bào chứ ở đó mà đi chơi...

- A...

- Mà bằng lòng chứ ?

Thì em có khác gì anh. Hoạt động là niềm vui. Huống hồ gì em đang thất vọng vì sự cản trở bọn trẻ làm việc của một số người lớn ù lì, cầu an.

- Mình sẽ xin phép gia đình đi Picnic để người lớn yên tâm. Chỉ lo là không đủ xe để đi.

- Quỳnh có chiếc xe gắn máy, nó chở Hồng, chỉ còn Thủy và em. Một đứa đi với anh, còn một...

- Phần Vượng.

- Anh Vượng cũng đi ?

- Chứ mà ngạc nhiên lắm ?

- Theo em biết, Vượng thích sống cho mình, thích học hơn là làm việc xã hội. Anh ta lý luận, học thành danh rồi phục vụ cũng chưa muộn.

- Đó cũng là một quan niệm tốt vậy !

- Nhưng em e rằng thời gian sẽ đốt tàn dần ý chí phục vụ. Ra trường rồi, anh ta sẽ chẳng làm được gì.

Anh mỉm cười bí mật nói với em :

- Bây giờ tao mới biết tại sao mày không mấy có cảm tình với Vượng.

Em đỏ mặt :

- Em coi anh ta như anh vậy. Cảm tình gì ?

Anh lại cười, lấy trong túi ra một phong thư. Anh nói :

- Xin lỗi đã xem lén thư riêng của mày. Sự thể này, Vượng gởi cho thằng Chí lá thư này, bảo là trao lại cho tao. Nó đề ngoài bì thư : Thân gởi An và thêm hàng chữ “nhờ trao lại cô Trân” ở mặt sau. Thằng nhóc không đọc phía sau, xé bì thư lấy lá thư để sẵn nơi bàn học của tao như mọi lần trước, khi có ai gởi thư cho tao. Tao về, đọc lẫn trong chồng thư bạn bè gởi...

Em đón lấy lá thư, mặt đỏ hơn vì lo sợ Vượng viết gì liên hệ đến tình cảm thì thật phiền phức. Nhưng may, lá thư ngắn, chỉ vồn vện mấy hàng : “Nghe Thủy nói cô bảo tôi thuộc thành phần ù lì. Trước đây thì quả có thể nhưng hiện tại, chắc cô đã thấy khác chứ ? Cũng nghe nói cô thích tranh luận lắm, nếu được, xin cô một buổi đối thoại để xem lý luận và thực tế ai hơn”.

Anh hỏi em :

- Thách thức kiểu võ hiệp phải không ?

Em đáp :

- Em sẽ cho anh ta biết tài tranh luận của em gái anh.

- Bao giờ ?

- Chủ nhật tới.

- Vào giữa lúc công tác ?

- Không, vào lúc nghỉ ngơi.

- Tao cho biết trước, ngày chủ nhật, công tác rất nhiều, sẽ không có thì giờ để mày nghỉ ngơi đâu. Ngay cả ăn trưa cũng vội vàng nữa đó. Nhưng đặt lại vấn đề cái đã. Mày định tranh luận gì với Vượng ?

- Em cả quyết rằng anh ta tham dự các công tác xã hội hay góp mặt trong sinh hoạt hiệu đoàn chỉ là sự tham dự và góp mặt vì tự ái chứ không phải tự tâm tâm...

- Nghĩa là mày không tin Vượng đã thay đổi lập trường ?

- Vâng.

- Vậy nếu tao nói rằng chính tao đã thuyết phục được Vượng, khiến anh ta thay đổi lập trường thì mày nghĩ sao ?

Anh An quý mến của em. Điều đó cách nay không lâu, em đã ngờ. Định, rồi Thủy, rồi Vượng. Những thành quả thuyết phục của anh đó. Em vẫn chưa thấy rõ được lý tưởng của anh. Lý tưởng vì người hay lý tưởng gieo hạt. Nhưng nếu là gieo hạt thì anh đáng trách lắm, anh quý mến. Anh gieo hạt cho người khác, cây mọc lên xanh tốt, người chủ cây quý nhớ ơn anh, muốn tỏ bày lòng biết ơn đó thì anh lạnh lùng, anh dừng dừng. Lý tưởng là làm rồi bỏ đi, không nhận sự đền đáp chẳng ? Nếu như thế, em cho rằng lý tưởng đó thiếu thực tế. Nó sẽ tàn một ngày không xa. Nó sẽ úa mà anh không ngờ.

- Sao ? Còn muốn tranh luận với Vượng nữa thôi ?

- Nếu đúng như anh nói thì chắc em sẽ thua cuộc. Em rút lui trước...

- Để bắt đầu dành cho Vượng một chút cảm tình được chứ ?

- Anh này. Đừng trêu em...

Giọng anh trở nên trang trọng :

- Không, tao không trêu. Tao nghe nhiều người nói, mà chính tao cũng nhận thấy nơi Vượng nữa. Tao tin là nó đã để ý đến mày...
 - Anh có quyền suy luận theo ý riêng anh...
 - Không dễ gì thuyết phục một người đã có lập trường, quan niệm làm việc hằn hoi như Vượng. Tao không tin mình đủ tài lật đổ con người cũ của Vượng. Tao chỉ là người ra tay cuối cùng, vào lúc con người nó đã rung rinh vì một mãnh lực khác... Tình cảm với mày...
 - Em chưa hề nghĩ đến chuyện tình cảm...
 - Ngoại cảnh bắt mày phải nghĩ.
 - Còn phần anh ?
 - Con trai mười chín, hai mươi còn trẻ quá. Tao đang đam mê hoạt động.
 - Vượng có hơn tuổi anh đâu.
 - Nó có quan niệm khác.
 - Nhưng quan niệm đó con người hơn anh. Anh lý trí nhiều quá. Anh biết mà giả vờ không biết hay không biết thực sự rằng có một nhỏ bạn em...
- Anh đứng lên lắng sang chuyện khác :
- Tao không muốn tranh luận với mày. Lúc khác rảnh, mình sẽ trở lại vấn đề. Bây giờ, tao phải tới nhà Vượng bàn về công việc tuần tới...
- Anh An ơi, anh chạy trốn sự thật đó chẳng ? Anh buộc em phải nhận sự thực rằng đã đến lúc em phải lưu ý đến tình cảm của Vượng, còn anh thì không. Anh ơi, em nghĩ chỉ có tình cảm mới giúp người ta thấy con đường người ta đi đúng là tươi đẹp, là đáng đi. Vượng đã thay đổi vì em. Thủy, rồi tới anh, nói với em như thế. Phải chỉ chính Vượng nói với em như thế ?

Vai trò của Vượng tại trại tạm cư quan trọng hơn em tưởng. Cảm ơn anh đã dàn xếp một chuyến đi làm giàu cho tình cảm của em dành cho Vượng. Anh không nói mà muốn sự thực nói cho em biết rằng Vượng quả đã không còn là con người ừ lì ngày trước. Cái tên Trần Hưng Vượng trên tờ bích chương treo nơi văn phòng -- thực ra chỉ là một cái bàn nhỏ -- của đoàn công tác, với chức vụ Đoàn trưởng, không làm em chú ý. Những cái danh đôi khi chỉ là cái danh hão, vô thực. Nhưng sự bận rộn của Vượng, sự làm việc liên miên đến nỗi nhiều lúc, em tưởng chừng Vượng quên hẳn rằng hôm nay, có em, có Thủy, Hồng, Quỳnh cùng đi, khiến em nghĩ nhiều đến Vượng.

- An ơi ! Có một chiếc vận tải của bạn hàng chợ Thủ Đức đem phẩm vật cứu trợ tới, nhờ mình phân phát cho đồng bào tại các căn số 32, 33, 34 thuộc trại 2. Mấy hướng dẫn một số bạn lo vụ đó dùm tao.

Anh đang đứng quệt mồ hôi trán, vừa nuốt trôi ngụm nước mát, vừa gặt đầu :

- Được, tao sẽ lo xong. Nhưng xin mày cho vài khúc bánh mì vừa làm vừa ăn. Một giờ trưa rồi còn gì nữa, mày cô nhỏ chắc đã đói bụng...

Vượng như tỉnh giấc mơ :

- Chết mất, tao quên. (quay sang bọn em) Xin lỗi các cô nhé. Không có bữa ăn thịnh soạn để mời thì chớ, lại quên bằng thì đáng phạt đòn. Sẽ có ngay cho mỗi cô một phần ăn trưa. Xin ăn xong rồi hãy đi công tác cũng được...

Rồi Vượng nhờ một chị bạn làm dùm mấy phần bánh mì, đoạn, bỏ đi công việc nào đó. Thủy nói:

- Anh Vượng như con vượn, quay tít thò lò.

Anh nói :

- Đâu phải chỉ hôm nay, mà suốt gần hai tuần lễ nay rồi. Ngày nào nó cũng chỉ dùng có một bữa tối. Anh em ai bảo sao cũng không nghe. Hôm nào đưa tận tay khúc bánh buổi trưa mới chịu ăn cho.

Quỳnh nói :

- Có nhiều người bề ngoài hiền lành mà làm việc không ngờ. Anh Vượng là một trường hợp...

Tự nhiên em thích những lời tán tụng Vượng. Đó là dấu hiệu của tình cảm bộc phát ? Thủy vừa ăn bánh, vừa nói :

- Chút nữa, ngoài mấy đứa Thủy ra còn những ai cùng công tác không anh ?

- Có lẽ không. Vượng đã dẫn đi một số. Anh Trung một số, anh Hạnh một số...

- Ở đây sống cực quá, hèn chỉ hai anh, anh nào cũng gây hấn đi.

- Nhưng mạnh và vui.

Buổi trưa, nắng hai giờ gắt, như lửa đốt, như than nung. Anh, đầu trần, áo ngắn tay, mồ hôi vã ra trên trán, làm cảnh sát giữ trật tự và kiểm soát việc phân phối phẩm vật. Anh la luôn miệng :

- Yêu cầu vào hàng ngay ngắn cho. Ai cũng có phần mà. Cần phiếu đưa cho cô áo trắng, lấy một bịch gạo, một bó rau. Qua cô áo xanh lấy thêm chai nước tương, trái chanh, dứa ớt, cuối cùng, tới cô tóc bím chọn một bộ quần áo. Trời nắng, chịu khó thứ tự một chút đi bà con ơi. Cho mau xong còn nghỉ chớ...

Như là một anh chàng hoạt náo viên, như là một anh chàng bán hàng rong lắm miệng, anh nói, anh chạy tới chạy lui, anh lấy khăn tay thấm mồ hôi, nhưng luôn luôn, anh cười. Em phát gạo và rau mà tưởng như Vượng đang ở đâu đây. Chắc tại một nơi nào đó trong khu tạm cư, Vượng cũng như anh. Bỗng dưng em nghĩ đến hoàn cảnh riêng của mình. Sự khổ đau của em thật chẳng đáng so với sự khổ đau của đồng bào chiến nạn. Từng bịch gạo, từng mớ rau, từng trái ớt... Hạnh phúc là ở đó. Chứ đâu phải một chút khổ tâm riêng, nghĩ đến chuyện thoát ly, nghĩ đến chuyện oán trách. Đàng cuối, Thủy lựa quần áo. Chắc lúc này, Thủy mới thấy rằng những tranh giành trong các thủ tục lễ nghi Đại nhạc hội chẳng đáng gì, nếu không muốn nói là khôi hài, so với sự tranh giành từng miếng ăn, từng cái quần cái áo che thân, sau khi đã tranh giành cái sống với thần chết trong vùng lửa đạn.

Gần ba giờ trưa thì xong xuôi mọi việc. Bác Mười, người đàn bà có gương mặt choắt như mặt chuột, xem dữ tướng như đàn ông nhưng tốt bụng không ngờ, đã chuẩn bị sẵn một xô nước đá chanh.

- Uống mỗi cháu một ly cho bác Mười vui coi nào.

Thủy chỉ anh An :

- Bác phải cho anh kia hai ly mới đủ, này giờ anh ấy trình diễn hơi nhiều đó bác...

- Cậu An hả ? Ôi cậu này thì khỏi nói. Bác Mười đến đây là lần thứ tư rồi, bác Mười rõ cậu ấy hơn ai hết...

- Anh ta sao, bác Mười ? Quỳnh vừa uống vừa hỏi :

- Ăn uống như cạp !

Anh cười chống chế :

- Thì có ăn mới làm được chứ bác Mười !

Em giờ ca nước ngang miệng anh. Anh ực trợn ngậm. Em hỏi : “Bis chứ anh”. Anh gật đầu. Bác Mười lấy trong ca-bin xe ra một gói, giờ cao lên nói :

- Hôm nay, bác Mười có một món quà đặc biệt này cho các cháu.

Anh nói lớn :

- Xin bác cho cháu hai phần. Một gói cho Vượng. Nó có nhờ cháu gửi lời hỏi thăm bác Mười.

Được người thiếu phụ hảo tâm gật đầu, anh lại gần đỡ lấy cái gói, mở ra : “Chao ơi ! Bánh chưng. Tuyệt”. Rồi anh lấy từng cái trao cho bọn em. Còn lại mấy cái, anh giữ cả sau khi điều đình : “Cho cháu đại diện các bạn nghe bác Mười ?”.

Chiếc xe chở phẩm vật rời khỏi địa điểm sau khi đỡ cả bọn trở lại chỗ cũ. Vượng đứng đón sẵn, nói với anh :

- Mày đưa mấy cô ấy về. Tối nay có phái đoàn Tin Lành tới chiều xi-nê và phát quà cho trẻ em trong trại tạm cư, tao phải ở lại... Đem chiếc găng máy của tao về luôn...

Hồng chở Thủy, Quỳnh chở em, anh đi một mình. Ba chiếc găng máy rời khỏi vị trí công tác với nhiều kỷ niệm luyến nhớ. Vượng nhấn :

- Tuần tới nếu vui, các cô lại lên đây giúp bọn tôi thì quý lắm.

Quỳnh bảo em :

- Dễ gì ba má tao cho đi.

- Tao cũng vậy. Chính anh An tao còn gặp khó khăn nữa là. May mà trường Đại học đã đóng cửa nghỉ hết.

- Phải chi Trung học cũng đóng cửa thì vui biết mấy, Trân há ?

Em cười. Quỳnh vốn là tay học chăm nhất lớp mà còn ham nghỉ. Có phải đời sống cùng cực của những người khốn khổ đã khiến những người an lành ở tỉnh thị có ý nghĩ quên mình ?

Khi về đến trước cổng nhà, Thủy mới nói nhỏ với em :

- Cái áo anh An đứt nút, mày đem lại cho anh ấy.

Em chớp mắt cảm động. Nếu anh biết được chuyện này. Đâu dễ gì một người con gái lưu tâm đến một người con trai như thế.

Chị giúp việc nhà thầy Bằng đứng tần ngần trước cổng. Tiếng xe cộ, tiếng còi, tiếng máy cưa phía quốc lộ vang vang vào tận khu xóm. Em buông bút, chạy vội ra. Chị giúp việc lộ hẳn vẻ mừng rỡ :

- May quá, có cô ở nhà.

- Chuyện gì đó chị ?

- Thầy đau nặng lắm, sợ không qua khỏi. Thầy có nhờ tôi trao cho cô thơ này và bảo tôi đợi cô trả lời ngay.

Em hồi hộp mở lá thư không dán ra. Thầy Bằng viết vồn vện mấy chữ : “Thầy cần gặp con gấp, chuyện hệ trọng”. Em nói với chị giúp việc :

- Chị đợi tôi chút xíu, tôi vào xin phép rồi đi ngay.

Má không khó khăn lắm khi em xin đến nhà thầy Bằng. Em bước nhanh vì nôn nóng muốn biết chuyện gì mà thầy Bằng nói là hệ trọng. Bệnh tình của thầy nguy ngập, thầy muốn nhắn nhủ gì đó thì phải. Chiếc xe lam chạy có lẽ nhanh mà em vẫn cảm thấy chậm. Cửa mở, chị giúp việc chỉ đẩy mạnh. Một mình em vào phòng thầy Bằng. Thật bất ngờ, có mặt anh nơi đó.

- Tao mới về tới tức thì.

Giọng thầy yếu ớt :

- Con đến đúng lúc lắm, Trân ạ.

Em hồi hộp hỏi :

- Thưa thầy, thầy nhắn con có chuyện hệ trọng.

Anh nói :

- Thầy cũng nhắn với con như thế. Em con đã đến, xin thầy cho chúng con cùng biết.

Thầy Bằng chống tay gượng ngồi dậy, lấy trong bóp ra một tấm hình mà nhìn phía sau, con biết là đã cũ.

Thầy nói :

- Trân. Con hãy gọi thầy là bác. Bác ba của con.

- Thưa thầy, con không hiểu.

- Gia đình có ba anh em, người anh cả đã hy sinh trong một trận đánh, người thứ nhì là... bác, người con gái út là... má con. Má của Trân...

Mất em nhòa lệ khi thầy Bằng đưa ra tấm hình một người thiếu phụ có lẽ chụp hồi trên hai mươi. Người thầy già bấy lâu vẫn hằng lưu tâm đến em, kể bằng một giọng chậm rãi :

- Má con gặp ba con khi bác còn dạy ở Bình Dương. Sinh con ra thì câu chuyện gặp trở ngại. Má con phải ẵm con về Bình Dương cầu cứu bác. Bác khuyên nên tìm cách dàn xếp cho êm thấm thì hơn. Ít lâu sau, má con trở lại có một mình, cho bác biết rằng con đã được ba con nhận nuôi. Bác muốn làm lớn chuyện, nhưng dần được, đành nín thinh. Má con buôn bán tảo tần, sống đùm bọc với bác. Bác dời về Biên Hoà dạy, má con không dám đi theo, nhất quyết ở lại Bình Dương. Cách đây năm năm, má con mắc cơn bạo bệnh qua đời...

Anh An ơi ! Má em. Người mẹ ruột mà em hằng mong gặp mặt bấy lâu nay đã chết, đã xa em vĩnh viễn. Người bác ruột, ông thầy già, đến giờ phút nguy ngập của cuộc đời mới thổ lộ đầu đuôi câu chuyện, mới dám nhận cháu. Thương cho bác ba của con. Tội cho má con và buồn biết mấy cho con. Má ơi ! Dòng lệ này, con khóc má bỏ đi hay khóc mừng biết được tung tích má, biết được hình dáng má ?

- Chắc bác không qua khỏi cơn bệnh. Bác đã viết giấy trao lại tất cả những gì bác có cho cháu. Gia tộc ta không còn ai, ngoại trừ cháu là người thân duy nhất của bác. Cháu hãy chút cho bác một vành khăn tang để bác được vui...

Anh em mình đã ngồi với thầy Bằng ngày trước, bác ruột em hiện tại, đến nửa đêm hôm đó thì bác em ra đi. Anh ơi ! Có phải đời em là bất hạnh triền miên ? Có phải những niềm vui chỉ lan nhẹ vào đời em rồi vội vã nhường chỗ cho những biến cố đau buồn. Dành cho bác ba của con một vành khăn tang. Bác ba yêu của con bất hạnh, xin bác ba phù hộ cho con, xin bác ba cho con can đảm để sống, để phấn đấu.

Phần Thứ Tư

Vượng của Trân

Chương 1

Trân có quyền gọi Vượng là của Trân chứ ? Anh ! Căn nhà trên đường Trịnh Hoài Đức và gần một trăm ngàn sau khi đã lo ma chay cho người bác, sau cùng, là vốn liếng của Trân. Nhờ sự tranh đấu của anh An, Trân được ba má cho ra ở nhà bác với hai đứa em. Rồi một tháng sau, thêm hai đứa nữa. Dù vẫn còn thuộc quyền ba má, nhưng trên một khía cạnh nào đó, xem như Trân đã được tự do. Trân quyết định bỏ học sau khi hỏi ý kiến của nhiều người. Với số vốn trong tay, Trân thuê đóng một ít bàn ghế học sinh. Trân muốn tiếp nối cái nghiệp dạy học của bác. Trân muốn làm một cô giáo, để tự lập, để giúp đỡ gia đình, nhất là lấy cho được tình thương của má anh An, người không sinh nhưng có công dưỡng dục, theo lời trăng trối của bác Trân.

Thầy Hiệu trưởng thương, xin cho cái giấy phép dễ dàng. Người chủ tiệm mộc là ba của một người bạn cùng lớp thông cảm, lấy giá rẻ. Anh của một người bạn khác vẽ dùm tấm bảng “Lớp mẫu giáo Huyền Trân” chỉ lấy tiền khung, thiếc. Lối xóm giúp đỡ, giới thiệu được gần ba mươi học trò. Trân khởi nghiệp từ đó.

Nhưng Vượng của Trân. Anh đã đến với Trân vào một buổi tối thật bất ngờ. Anh xuất hiện như một lạ lùng khôn tả. Mấy đứa em Trân kêu rôi lên : “Anh Vượng tới, anh Vượng tới”. Con Hồng đòi quà, thằng Chí bá cổ. Anh ngồi trên bàn của học trò Trân, những cái bàn chỉ vừa cao bằng cái ghế bình thường, đen đũi, gầy nhưng ánh mắt cương nghị. Trân rót nước mời và hỏi :

- Anh ở trại tạm cư mới về ?

Anh gật đầu. Uống một ngụm nước rồi mới đáp :

- Chúng tôi đã dời đoàn công tác về An Lợi. Cô nhi viện Long Thành cũ.

- Vậy mà Trân không nghe anh An nói gì cả.

- An chưa biết chuyện này. Sáng nay, nó còn trở lại Bình Dương. Không gặp ai, hỏi thăm, tắt nó hiệu.

- Anh ghé lại Biên Hoà chắc có việc ?

- Tôi về bỏ giặt mấy bộ quần áo. Cũng vì nghe tin Trân đã bỏ học. Hơn tháng nay rồi, An không cho tôi biết gì về Trân cả, sau đám tang thầy Bằng.

- Phải, Trân đã nghỉ học và hiện đang là cô giáo. Anh mừng cho Trân chứ ?

Anh đã ngửa mặt lên, lắc đầu. Khá lâu, anh mới nói :

- Tôi không muốn Trân bỏ học chút nào.

- Tại sao ?

- Không hiểu tại sao nữa !

Trân nói nhỏ : “Anh đâu có quyền muốn hay không muốn”. Anh gật đầu :

- Xin lỗi Trân, đáng lẽ tôi phải nói là tôi mong rằng Trân không bỏ học...

- Nhiều khi, miếng ăn quan trọng hơn sự học, anh ạ.

- Miếng ăn của Trân chưa cần.

- Nhưng Trân muốn giúp đỡ gia đình và có chút tự do. Tự do quan trọng hơn miếng ăn...

- Còn gì nữa không ? Tôi nghĩ có một thứ quan trọng hơn mọi thứ...

- Anh cho Trân biết.

Anh bỗng cười :

- Chúng ta đang tranh luận chẳng ?

- Nếu anh muốn nghĩ là thế.

- Tôi muốn Trân xác định rõ. Vì tôi chỉ trả lời câu hỏi vừa rồi nếu đây là một cuộc tranh luận, tôi ở một tư thế ngang hàng Trân.

- Vâng, thì chúng ta đang tranh luận.

- Quan trọng hơn tất cả là tình yêu.

Anh Vượng ! Đó có phải là một lời tỏ tình chính thức ? Đẹp mà che giấu được ngại ngùng.

- Trân thấy anh hơi chủ quan. Nếu là anh An, quan trọng hơn tất cả sẽ là lý tưởng.

- Lý tưởng không tình cảm là một thứ lý tưởng chết. Trân nghĩ rằng An không nghĩ đến tình yêu bao giờ sao ? Tôi không tin như thế.

- Chúng ta đang tranh luận hay đang bàn về cá nhân anh An ?

- Xin lỗi Trân. Tôi muốn nói rằng đời sống tình cảm rất quan trọng. Nó ảnh hưởng tất cả, từ sự tự do, lý tưởng đến miếng ăn thường nhật... Nó có thể thay đổi thật nhiều việc...

- Thí dụ ?

- Thí dụ... vì yêu, người ta có thể thay đổi theo người yêu.

Trân đã cười, nửa đùa nửa thực với anh :

- Giả sử anh là người yêu của Trân, Anh bắt Trân phải thay đổi hiện tại thế nào ?

- Không thay đổi mà là cố gắng thêm. Tự học để dự kỳ thi tú tài cuối năm. Tôi nghĩ, điều đó không khó lắm.

Nói xong, anh vội cải chính ngay :

- Tôi vừa nói với tư cách một người bạn. Xin Trân hiểu...

Anh từ An Lợi về Biên Hoà, tới căn nhà bé nhỏ của Trân trên con đường Trịnh Hoài Đức chỉ để nói với Trân chừng đó. Ít ỏi quá. Nhưng đầy đủ quá. Xưa nay, người ta có nhiều cách tỏ tình. Có người nói thẳng. Có người mượn những dòng chữ. Có người gởi tặng người mình thầm yêu tấm gương với hàng chữ “chân dung của người tôi yêu”. Trân thương sự tỏ tình uy quyền của anh, như nhớ mãi những gì mình đã nói với nhau – trong tư thế hai người bạn tranh luận – hôm ấy. Tiễn anh ra về, Trân hứa : “Trân sẽ làm theo ý mong của anh”. Anh nhìn Trân triu mến, thật lâu, trong bóng đêm.

Tình yêu chúng mình từ đó. Vượng ơi. Anh An là an ủi đời Trân nhưng anh còn là an ủi lớn lao hơn. Chúng mình mới chỉ nói với nhau trong phạm vi tình bạn, nhưng cùng ngầm hiểu là tình yêu. Hãy tiếp tục như thế Vượng nhé. Hãy tiếp tục với nhau, và nuôi tình yêu ngày một lớn.

Mình đã đi bên nhau không biết bao nhiêu lần trên con đường bóng mát ấy. Anh đã bỏ một ngày công tác nơi trại tạm cư. Trân đã nói dối ba má đến nhà một người bạn. Yêu nhau cởi áo cho nhau, về nhà dối mẹ qua cầu gió bay. Vượng ơi. Mình có tội lỗi không khi đi chơi với nhau. Im lặng nhiều hơn trò chuyện. Người ta vẫn bảo tình học trò thơ mộng. Tình mình như thế là thơ mộng ? Thơ mộng kỳ khôi. Những câu chuyện mình nói với nhau -- thỉnh thoảng -- chỉ câu chuyện không dính líu gì tới vấn đề tình cảm.

- Trân đã nộp đơn thi rồi chứ ?
- Đã xong rồi anh. Nhờ thầy hiệu trưởng giúp, Trân nộp đơn với tư cách một học sinh công lập.
- Bài vở thế nào ?
- Đã xong trọn vẹn một lần. Từ nay tới ngày thi, Trân có thể ôn lại lần thứ nhì.
- Và hy vọng ?
- Trân tin tưởng.

Chuyện học của Trân. Rồi im lặng. Rồi đi tới đi lui. Cây cao bóng mát. Con đường đá sỏi, vắng vẻ. Một lúc, anh đọc thơ. Thi sĩ dữ. Tôi trở về con dốc nhỏ. Một chiều nắng nhạt buồn tênh. Nắng chòn vòn thềm đất đỏ. Gọi hồn tôi nhớ mộng mênh. Tôi trở về con dốc nhỏ. Đêm từng viên sỏi tàn dương. Đêm từng tia vàng tuôn đổ. Bám trên loang lỗ vôi tường.

- Anh có vẻ thích con dốc nhỏ cổng trường mình lắm thì phải ?
- Tôi có một kỷ niệm khó quên ở đó.
- Anh có thể kể cho Trân nghe được chứ ?
- Câu chuyện có hơi lằng mạn và trẻ con.
- Tức là khi anh còn bé ?
- Khoảng lớp 8, lớp 9 gì đó. Tôi theo một cô nhỏ bên Trần Thượng Xuyên. Cô nhỏ thường đón xe trở tại đầu con dốc. Tôi ra sớm cũng chịu khó chờ để về cùng xe. Được một năm thì cô nhỏ dọn nhà đi tỉnh khác mất. Tôi vẫn chưa biết tên.

Trân cười bảo anh :

- Anh chẳng khác chàng Trương Chi tình si thổi sáo.
- Anh cười. Câu nói duy nhất hôm đó, có liên quan tới tình cảm chúng mình là câu nói của anh sau đó ;
- Trân có ghen không ?

Trân cười không đáp. Tiếng chim ríu rít đuổi nhau trên ngọn cây. Tiếng xe ngoài đường thỉnh thoảng vụt qua. Khung cảnh đẹp và thơ mộng quá. Nhưng quanh đi quẩn lại, câu chuyện vẫn không vượt khỏi giới hạn của câu thơ Kiều “Tình trong như đã, mặt ngoài còn e”.

- Bao giờ trường anh mới học lại ?
- Không học lại, nhưng sắp thi cuối năm.
- Như vậy, anh sẽ phải cùng các bạn trong đoàn công tác trở về trường để sửa soạn thi ?
- Chúng tôi sẽ chia phiên nhau. Tới ngày thi của người nào, người ấy sẽ về.
- Trân lo sợ cho anh.
- Tôi chưa từng biết thi hỏng.

Nói xong, anh vội tiếp ngay :

- Xin lỗi Trân, tôi vô tình. Tôi quên đã có lần Trân không may.
- Trân không dám trách anh.

Vượng ơi. Trân thích cái tình yêu mờ ảo của chúng ta. Nó thoáng hiện trong những câu đối thoại tầm thường. Không như thứ tình yêu trắng trợn, rẻ tiền trong các vở tuồng xã hội. Anh yêu em. Em yêu anh. Những tiếng ấy nghe nó giả trá, mất hẳn sự thiêng liêng, cao quý. Mỗi con người chỉ có một con tim. Mình đã để trái tim nhìn nhau, mà không nói, như là sợ rằng nếu nói ra, tình yêu sẽ bay đi, tình yêu sẽ vỡ tan. Vượng ơi. Ngày gặp gỡ anh tại nhà Thầy Bằng, bác Trân, gần một năm về trước, có khi nào chúng ta ngờ rằng tình yêu lại đến. Trân ngày nay không còn là một cô nữ sinh ngày thơ ngày xưa nữa. Người con

gái biết yêu, kể như đã trưởng thành, dù là trước tuổi pháp lý. Và, Trân đang sống đời tự lập. Cô giáo Huyền Trân, ca sĩ học trò. Nhiều vị phụ huynh vì mến mà gọi Trân như thế. Họ là khán giả của đêm trình diễn Đại nhạc hội. Một anh phu xe xích lô, một hôm tình cờ Trân đón đi, đã nhìn Trân và hỏi có phải cô là cô nữ sinh hát trường ca hôm trước ? Anh phu xe khen Trân không ngớt – Trân hiểu sự thành thực của anh ta, nhưng trong cái thành thực đó vẫn pha thêm không ít khách sáo – và Vượng biết không, anh ta luôn luôn cần nấn cái ông điều khiển, đứng lù lù làm anh ta phải nghiêng qua một bên mới thấy mặt Trân được. Anh Vượng dễ ghét của anh phu xe xích lô, nếu Trân không nghe lời anh, lời Thủy, nhất định bỏ ban hợp ca, thì làm gì Trân được cái vinh dự đó. Lớp mẫu giáo Huyền Trân mở chưa đầy hai tháng mà hầu như mọi người đều biết tiếng. Trân tin rằng phải nhờ cái danh “cô ca sĩ học trò” phần lớn.

- Trân nghe tin Định sẽ tổ chức một buổi công tác cứu trợ tại An Lợi. Chắc thế nào Định cũng nhờ anh giúp đỡ.

- Nếu Định tới, tôi sẽ nhờ An giúp. Tôi đang bận lo công tác dựng nhà cho đồng bào. Đây có lẽ là công tác cuối cùng của chúng tôi trước khi từ giã đồng bào chiến nạn.

- Trân mong rằng ngày công tác Định tổ chức, sẽ có mặt mình. Trân rất muốn biết những gì anh đang làm. Đó là lý tưởng ?

- An đã khiến tôi nghĩ như thế.

Gần trưa, mình mới từ giã nhau trong quyền luyến. Trân trở về nhà để kịp lo cơm trưa cho mấy đứa em. Má Trân tới chơi hỏi :

- Con tới nhà bạn chơi vui chứ ?

Trân đáp :

- Dạ vui.

Trân thấy thẹn khi phải nói dối. Yêu nên phải nói dối. Đó có phải là tội lỗi không Vượng ?

Thủy uống nguyên một ống thuốc an thần. Nhỏ bạn của Trân đại đột quá Vượng ạ. May mà người nhà biết kịp. Nhỏ đang nằm trong bệnh viện. Người xanh và yếu hẳn sau khi nới dây rửa ruột. Ba má Thủy nói nhỏ giận lẫy người lớn, đã mắng nhỏ bỏ đi chơi suốt một buổi chiều mà không cho ai hay biết. Trân không tin Thủy hành động với lý do như thế. Trân đợi lúc vắng người, quyết tìm hiểu cho ra sự thực. Thủy muốn giấu, nhưng rồi cuối cùng nhỏ cũng tâm sự thực. Trân hỏi :

- Tại sao Thủy lại bỏ đi lang thang suốt cả buổi chiều ?

Thủy đáp mà ứa nước mắt :

- Sáng hôm ấy, Thủy thấy anh An chở một người con gái.

Vượng. Con gái ghen thì dễ sợ lắm, anh ạ. Đừng bao giờ nói đến chữ ngờ ở những trường hợp này. Thủy vẫn thường được mọi người khen là hiếu đễ. Khi Trân có quyết định ra đi, Thủy biết được, nhỏ có nói với Trân, dù sao thì tình cha nghĩa mẹ vẫn hơn. Nhưng nhỏ đã định hủy mình. Tình yêu uơm tưới sự sống. Nhưng ghen nhiều khi giết chết sự sống. Tình lý xôn xao khi nhà báo lấy được tin, đăng với hàng tựa đậm. Thủy khóc mà nói với Trân :

- Tao hối hận quá. Tao đã làm buồn lòng ba má tao.

Trân an ủi bạn :

- Tao sẽ hỏi lại anh An cho ra lẽ. Tuy nhiên, tao không tin rằng người con gái kia có liên hệ tình cảm với anh ấy.

- Không mà vòng tay ôm ngang lưng.

Trân muốn bật cười. Trân nhớ đến một bài hát vui thường hát trong những buổi sinh hoạt. Và thật khôi hài, Thủy là người đề nghị hát bài đó hơn ai cả. Bài hát có câu “Yêu nhau đâu cứ phải ngồi sau xe, ngồi sau xe chứ ngồi sau xe, chưa chắc đã là thương nhau”. Trân nói với Thủy :

- Không phải Trân bênh anh. Nhưng Trân tin rằng anh An chưa hề nghĩ đến người con gái nào. Có thể cô kia chỉ là bạn cùng đoàn công tác với anh ấy.

Thủy lắc đầu :

- Dù thế nào đi nữa thì tao cũng đã quyết quên đi. Tao muốn làm một người con ngoan hơn làm một người tình si.

Thủy nói thế nhưng sau đó thì lại khác. Có phải con gái thường thiếu cương quyết không anh ? Trân muốn làm ông Tư bà Nguyệt. Trân muốn rằng mình nghĩ đúng, để khỏi gợn dù một chút tư tưởng xấu nào về anh An. Do đó, ngay ngày cuối tuần, khi anh An về, Trân cho anh biết ngay cơ sự. Trân nói :

- Đối với mọi người thì Thủy tự tử vì bị ba má la rầy, nhưng sự thực mà chỉ có Thủy, em và bây giờ là anh biết, là Thủy tìm cái chết đại đột là vì anh.

- Thủy đại quá. Và nông nổi nữa. Tao không ngờ.

- Nhưng cô gái là một người bạn trong đoàn công tác của anh chứ ?

- Nếu Thủy biết nghĩ như mày !

- Em mừng vì mình đoán đúng.

- Chị Phụng học cùng lớp tao trên Đại học. Hôm đó, tao chở chị về Biên Hoà sắm thêm một ít dụng cụ bếp nước. Chị nhát đi xe gắn máy nên phải ôm lưng tao. Chỉ có thể thôi.

- Nhưng Thủy đã ghen. Nó yêu anh, điều đó chắc anh đã biết từ lâu rồi chứ ?

Anh An chép miệng, đáp nhỏ :

- Tao biết chứ.

- Em sẽ cho Thủy biết sự thực. Tuy nhiên, em cũng mong rằng anh cho Thủy biết rõ lòng anh đối với nó...

Anh An không nói gì thêm. Tối hôm đó, khi Trân bảo đến nhà Thủy chơi, anh vội đưa cho Trân một cuốn sổ nhỏ và nói : “Nhờ mày đưa cho Thủy đọc tập này”. Rồi như thẹn thùng, anh quay trở lại phòng thật nhanh. Thủy và Trân ngồi trong phòng riêng của Thủy. Nhỏ lấy cuốn tập anh An gởi ra đọc. Và nhỏ khóc ngon lành. Em lấy cuốn tập nhỏ, hỏi bạn :

- Tao đọc được chứ, Thủy ?

Thủy gạt đầu nhẹ. Trân lật cuốn tập. Những dòng chữ quen thuộc của anh An giúp Trân hiểu mọi chuyện. Thủy đã khóc vì sung sướng, Vượng ạ. Bây giờ thì Trân phải nhận là anh nghĩ đúng. Anh An đã yêu chứ

không phải còn dừng dừng như Trân tưởng. Nhưng anh kín đáo quá. Anh âm thầm quá. Anh nghĩ đến Thủy từ ngày còn học tại Ngô Quyền. Anh vẫn ước mong được tiến tới với Thủy. Nhưng anh cũng lo sợ Thủy không thể đợi đến ngày anh ra trường. Anh yêu, và không muốn người yêu phải đau buồn vì chờ đợi. Đó là lý do anh câm lặng bấy lâu nay.

Vượng ơi. Tình yêu trăm nghìn bộ mặt. Thật khó lường, thật khó ngờ. Nhìn Thủy khóc mà lòng Trân mở hội. Tình yêu giữa Thủy và anh An đã mở ngõ. Thủy nói :

- Tao chờ anh An được mà. Tại sao anh không cho tao biết sớm ?

Những lời trách trong tình yêu nồng thắm mà chan chứa ý nghĩa. Trân bỗng muốn trêu Thủy. Trân cất tiếng hát nho nhỏ : “Yêu nhau đâu cứ phải giận nhau. Giận nhau chưa chắc đã yêu nhau thứ thiệt...”.

Thủy nín khóc, cười méo mó dễ thương. Nhỏ nói khẽ với Trân :

- Đừng cho ai biết chuyện này nghe Trân.

Trân đã hứa với bạn. Nhưng Trân kể lại với anh. Trân thất hứa vì sao, anh biết chứ, anh Vượng ?

Trên đến địa điểm tập hợp từ 6 giờ sáng. Trời còn sớm, ẩm sương. Đứng nơi đầu con dốc nhỏ đợi các bạn, Trân thấy cô đơn quá. Giờ này tại An Lợi, anh đang làm gì ? Anh đã thức dậy, lo cắt đặt công tác cho các bạn hay đang giờ chông cours, đọc sơ qua vài bài học ? Chỉ còn nửa tháng nữa là đến ngày thi phần nhất. Trân không lo sợ hồi hộp như năm rồi, mà Trân nôn nóng chờ mong. Trân muốn được hoàn trả món nợ học vấn càng sớm càng tốt. Để chứng tỏ cho mọi người biết rằng Trân vẫn cố học dù đã ra đời, nhưng nhất là, để chứng minh sự cố gắng của Trân đối với anh. Nghe anh An nói, anh đã qua kỳ thi viết như anh ấy, anh đang chờ vào thực tập. Trân mừng và thầm cầu nguyện cả anh cùng anh An cùng đậu. Có thể mới tỏ rõ trời đất chí công và giúp các anh có điều kiện dễ dàng hơn trong những việc làm sắp tới. Người lớn, luôn luôn lo lắng cho con em, không muốn cho con em làm bất cứ việc gì có thể ảnh hưởng không tốt đến việc học. Tuổi trẻ, những người muốn làm việc này, việc nọ, chỉ có một cách cố học, không để vấp ngã một chặng nào, mới lấy được lòng tin của người lớn.

Thủy, Quỳnh, Hồng đến một lượt với nhau trên chiếc xe gắn máy của Quỳnh. Thắng xe không ăn lắm, lết xuống con dốc nhỏ khiến cả ba kêu oái oái. May mà dừng kịp trước khi đụng phải cánh cổng trường cách không đầy một thước. Các nam nữ sinh ghi tên trong đoàn công tác cũng lục đục tới trước cổng trường. Thủy mặc âu phục. Nhỏ hỏi Trân :

- Coi được không, nhỏ ?
- Đẹp lắm. Gọn gàng nữa. Có lẽ tao cũng phải may một bộ như mày mới được.
- Để đi công tác ?
- Chứ gì.
- Mày làm như công tác kỳ này sẵn sàng lắm vậy. Mấy năm mới có một lần chứ bộ.

Hồng hỏi :

- Anh An đâu ?
- Anh ấy ở An Lợi đợi sẵn. Định đã liên lạc với anh ấy. Chút nữa hỏi Định thì biết ngay. Nhưng mà Quỳnh, mày định đi xuống An Lợi bằng xe gắn máy hả ?
- Ừ, tao có người quen dưới ấy. Đem xe theo để tiện bắt liên lạc, công tác xong tụi mình kéo tới vườn cây người đó phá chơi.

Cả bọn vỗ tay reo mừng. Định tới với chiếc xe cam nhông mượn được của Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn. Giáo sư L. cầm máy phóng thanh nói lớn :

- Các em học sinh đứng vào từng toán như đã phân chia để điểm danh rồi lên xe.

Tiếng điểm danh từng toán vang lên. Chén lẫn nhau và chen lẫn với những tiếng cười nói ồn ào. Hồng hỏi Định :

- Mấy giờ mình về anh Định ?

Định cười :

- Chưa đi mà chị đã đòi về rồi à ? Khoảng ba, bốn giờ chiều.

Hồng xì một tiếng :

- Người ta hỏi cho biết chứ bộ !

Định cười nói huề rồi lo cho các toán lên xe. Con trai leo xe như khỉ trong lúc bọn nữ sinh luống cuống buồn cười. Anh tài xế vui vẻ nói với tất cả trước khi lên xe mở máy :

- Giữ thành xe cho chắc nghe quý vị. Coi chừng xe thắng gấp thì té nhào cả bọn đó.

Thủy nói lớn :

- Cảm ơn anh đã báo trước.

Quỳnh tiếp :

- Nhưng hy vọng anh không thắng gấp !

Tiếng hát vang lên lồng lộng trong gió. “Đoàn người tung bừng về trong cơn gió, hồn như đám mây trắng lững lờ, giang hồ không bờ không bến đẹp như kiếp Bồ-ê-miên...” Gió mát đến lạnh. Tóc bọn con gái rối tung. Đến ngã ba Tam Hiệp xa lộ thì xe thắng gấp. Lần thứ nhất. Bọn nam sinh hú lên khoái chí trong khi bọn nữ sinh la rền trời. Lúc xe bon bon trên xa lộ, tự nhiên nam nữ chia đôi, con trai về một phía, con gái phía khác. Định cầm đầu phe con trai, thách thức :

- Hai bên hát đua. Bên này hát xong một bài thì bên kia phải hát tiếp một bài tức thì. Chậm trễ một chút kẻ là thua.

Rồi không đợi bên nữ sinh đồng ý, Định bắt giọng cho các bạn hát ngay : Ôi tổ quốc ta đã nghe lời réo gọi, trong tiếng hồn trong máu lửa ngợp trời, từng giây nghe quê hương xót xa đầy trong cơn thê lương... Phe nữ sinh hướng cả về phía Trân chờ đợi. Trân cười bảo các bạn yên chí, mình sẽ thắng. Những ù ù ù ù bên con trai vừa dứt, xe đã tới ngã tư xa lộ Vũng Tàu, Trân bắt giọng : Tôi đi từ Ải Nam Quan... Giọng

hát của phe nữ sinh vang lên giữa những ánh mắt ngạc nhiên của khách lạ bên đường. Bên con trai có những tiếng chỉ trích :

- Ăn gian, không giao hát trường ca...

Bên con gái vẫn hát. Thủy nói vọng qua :

- Ai bảo không giao trước, rần chịu.

Đến bài thứ ba của cả hai phe thì đến địa điểm. Định ra dấu cho các bạn ngưng hát rồi tự tuyên bố thắng cuộc :

- Phe con trai thắng vì hát ba bài khác nhau trong khi phe con gái tuy hát ba lần nhưng chỉ là một bài.

Hoan hô phe ta...

Bọn con gái phản đối âm ỉ. Giáo sư L. không hiểu rõ đầu đuôi nhưng cũng cười vui. Anh An đứng chờ sẵn, hỏi :

- Có chuyện gì mà vui thế ? Quý vị ?

Định khoe :

- Tụi em chia phe hát thi và phe con trai toàn thắng...

Hồng kêu :

- Ăn gian mà vinh dự gì.

Trân nhận thấy Định luôn luôn tính toán. Định có vẻ là một con người mưu cơ, nhiều khi đến quỷ quyết. Nếu Định được hướng đúng đường thì với bộ óc ghê gớm đó, Định làm được nhiều việc đáng kể.

Con đường dẫn vào trại tạm cư gồ ghề. Chiếc xe chạy chậm, lo tránh đồng bào và trẻ nít đi ngược chiều. Hai người lính gác cổng hạ sợi dây xích ngăn xe xuống, cười chào đón đoàn công tác. Vợ của Trân và một người trung niên mặc quần áo đen tiến ra tiếp giáo sư L. và Định. Người trung niên được giới thiệu là trưởng trại tạm cư, bắt tay giáo sư L. và Định. Bàn bạc với nhau một lúc thì anh trở lại với bọn học sinh :

- Hôm nay, chúng mình có hai việc để làm. Việc thứ nhất là phân phát phẩm vật cho đồng bào tại một số trại. Việc thứ nhì là giúp đoàn công tác chúng tôi dựng sườn dây nhà cho đồng bào sắp từ Bình Dương về. Yêu cầu các bạn chia làm hai toán. Các bạn có thể tìm bạn bè mình thích đi chung một toán, nhưng dù sao thì số lượng hai toán cũng phải ngang nhau.

Học sinh nam nữ phân chia xong xuôi, Thủy, Hồng, Quỳnh và Trân còn dửng dăng chưa quyết. Trân hỏi anh An :

- Anh dẫn toán nào ?

Anh An đáp :

- Tao đi với toán dựng nhà.

Trân đẩy Thủy về phía anh, nói nhỏ vào tai người bạn gái : “Về phe ông đi”. Thủy kéo theo Hồng, Hồng nín Quỳnh. Cuối cùng, Trân đâm ra lạc lõng. Toán anh An, với Hồng, Thủy, Quỳnh trở nên đông hơn toán của anh. Định nói :

- Bên đó đông quá, yêu cầu chị Trân qua bên này...

Thế là Thủy được dịp trả miếng Trân : “Về phe ông đi”.

Công tác ở An Lợi không khác việc ở Bình Dương là mấy. Có khác chăng là nơi đây phần đông là đồng bào thiếu số, Thượng, Miên. Những người dân thiếu số thật hiền lành, chất phác, nhận từng phẩm vật trao tặng không kêu nài, chê bai gì cả. Định vừa làm việc, vừa kể cho Trân nghe :

- Hồi nãy, tôi phát cho một bác người Thượng cục xà bông thơm, bác ấy trợn mắt nói với tôi rằng : “Bộ cậu chê tui ở dơ lắm sao mà cho tui xà bông ? “. Tôi đành xin lỗi cho xong. Chị nhớ lấy điều đó nghe.

Trân cũng vui miệng kể lại :

- Thì mới rồi đây, Trân phát cho một chị người Miên một bộ quần áo... đàn ông. Chị ấy đem trả và nói : “Cái này làm sao tôi bận ?”.

Anh đang đào hố rác với một số nam sinh, ngừng tay hỏi :

- Ở đây có tay nào viết bài đăng báo không ?

- Chi vậy anh ?

- Để làm một màn phỏng vấn mọi người. Mỗi người chỉ cần kể một kỷ niệm của mình cũng đủ để viết thành một bài báo dài giá trị rồi...

Giáo sư L. cũng góp tiếng :

- Theo tôi nghĩ, kỷ niệm để giữ riêng vẫn quý hơn...

Tự nhiên Trân nhớ đến buổi sáng đi chơi với anh ở Thủ Đức, Trân cười. Nhìn về phía anh, Trân cũng bắt gặp anh cười. Bốn mắt nhìn nhau đồng loạt.

Đột nhiên, trong bầu không gian vắng lặng mà vui tươi với công việc làm không ngại tay, mà tiếng chuyện trò cũng không ngớt, một tiếng nổ vang lên dữ dội. Tất cả ngừng tay làm việc hỏi nhau :

- Chuyện gì vậy ?

Anh nhú mào hướng về phía tiếng nổ, cũng là hướng toán anh An dựng nhà. Anh nói :

- Có lẽ một trái nổ cũ, khi nơi này còn là vùng giao tranh phát nổ... Không hiểu có ai bị nạn không ?

Trần bỗng thấy mí mắt giật mấy cái. Rồi trong tầm mắt Trần, một đám đông từ xa kéo lại. Những gương mặt học sinh tái xanh nhón nhác chạy nhanh về phía Trần. Một em nữ sinh vừa nói vừa run :

- Lựu đạn nổ hai ba người bị thương...

Trần chạy lại phía đám đông đang khiêng những người bị nạn. Anh cũng chạy lại. Trần kêu lên thất thanh :

- Anh An ơi ! Anh có sao không ?

Anh An, trong tay hai học sinh mười một, phía trước ngực đầm máu, khễ lắc đầu và gượng nói :

- Nhẹ thôi, chắc không sao.

Anh đỡ anh An vào trong lều. Ba học sinh nam nữ khác cũng được chuyển vào. Tương đối, các em này nhẹ hơn. Lộc bị xây xát nơi khuỷu tay vì tiếng nổ làm em sợ quá, té nhào xuống đất. Quát bị một miếng nhỏ nơi chân. Thân bị hai vết sau lưng. Riêng anh An, bốn năm vết lớn nơi ngực, một miếng nơi tay. Trần khóc nhìn anh bằng bó cho anh mình. Giáo sư L. lo lắng cho Lộc, Quát, Thân. Quát kể :

- Em đang chặt một nhánh cây thì vướng phải một sợi dây, em dằng đứt dây mới thấy trái lựu đạn rơi xuống. Anh An đứng gần đó nghe em kêu chạy ngay lại, đẩy em về phía sau và lấy chân đá trái đạn đi. Nhưng nó đang lưng chừng không thì nổ...

Anh An nói với anh :

- Mày lo tiếp tục công việc. Để tao nghỉ được rồi.

Trần hỏi :

- Anh liệu có sao không ? Em lo quá.

- Không sao. Lựu đạn loại thường, Vượng đã lấy mảnh ra hết.

Công việc bị ngưng trệ đến gần tiếng đồng hồ mới tiếp tục. Nhưng từ đó trở đi, việc có vẻ uể oải hẳn. Mọi người xoay quanh vụ nổ. Anh cho biết tình hình nơi đây vẫn xảy ra một vụ tương tự. Tuy nhiên, may mắn là chưa lần nào nguy hiểm đến chết người. Trần bỗng dưng lo sợ vụ nổ. Anh An đã bị nạn. Rồi một ngày nào, đến lượt anh ?

Hai giờ rưỡi, giáo sư L. ra lệnh trở về. Vị giáo sư trẻ, có tiếng là nhiệt huyết trong trường ít nói hẳn. Có lẽ ông mãi lo đến việc phải trình bày cho gia đình ba học sinh bị nạn hiểu rõ tai nạn của chuyến đi. Định cũng không dấu được vẻ bồn chồn, lo lắng. Quỳnh nói :

- Thôi, bỏ vụ đi vườn nghe tụi bây.

Không đứa nào phản đối cả. Anh An không chịu về, đòi ở lại trại. Anh cũng căn dặn Trần không nên nói cho ba má biết, sợ ba má buồn. Anh tin tưởng vết thương sẽ mau lành, tuần sau trở về, người nhà sẽ không còn thấy gì nữa. Lúc tiễn đoàn công tác ra xe, Trần đã tần ngần nhìn Vượng. Như hiểu ý Trần, anh đã nói :

- Mỗi người đều có một số phận. Trần lo lắng cũng vậy thôi. Mình ăn ở hiền lành, chắc trời chẳng hại.

Rồi anh pha trò cốt để Trần vui :

- Có lẽ An nó có làm điều gì quấy nên bị trời phạt đó, Trần à.

Xe chạy nhanh trên đường trường. Nhưng không có tiếng hát nào vang lên cả. Cũng như tất cả, Trần nghĩ đến vụ nổ. Trần lo cho anh An. Và thậm lo cho cả anh nữa. Vượng ơi.

Chương 5

Học trò của Trân vừa về hết, Trân xuống bếp lo cơm nước cho bốn đứa em thì anh đến. Câu hỏi đầu tiên của anh là :

- Làm bài được chứ, Trân ?

Trân nghĩ rằng anh rất hài lòng với câu đáp của mình :

- Rất hoàn toàn.

Anh cười. Nụ cười ý nghĩa vô cùng. Rồi anh xem, năm nay, nhất định tên Trân sẽ có trên bảng danh sách thí sinh đậu. Trân ước tính, ít lắm, Trân cũng được Bình thứ. Quà tặng cho anh đó. Cho mỗi tình thâm lắng của chúng ta.

- Tôi cũng vừa xem kết quả.

- Anh đậu rồi ?

- Và An nữa.

- Trân mừng quá. Trưa nay, anh ở lại dùng cơm với Trân nghe ?

- Trân quên An mất rồi.

- Bây giờ Trân mới thấy tình cảm làm con người trở thành bạc bẽo. Trân đáng trách quá anh Vượng nhỉ ? Anh An không về cùng anh ?

- An thay tôi điều hành công việc đảng An Lợi. Chúng tôi đã hoàn thành xong hai dãy nhà, còn dãy nhà cuối nữa là chu toàn công tác, cả bọn mới yên tâm từ giã đồng bào được.

Trân nhắc lại lời mời :

- Anh ở lại dùng cơm trưa với Trân chứ ?

Anh gật đầu :

- Chút nữa tôi sẽ trở lại.

Bữa cơm trưa đó thật vui. Đãi anh thi đậu món tôm lăn bột Trân vẫn thường nghe nói anh thích. Đãi anh thi đậu món canh ngót Trân trồng được sau nhà. Và cuối cùng, đãi anh và Trân, đãi mỗi tình mình món xào mực ống. Thăng Chí nói :

- Kỳ này anh Vượng ốm nhom.

Anh gầy lắm đó nghe Vượng. Trân mong sao dãy nhà cuối hoàn thành để anh và anh An trở về nghỉ ngơi. Chẳng thà các anh bận rộn với việc tổ chức lớp hướng dẫn học sinh vừa thi đậu vào lớp 6 Ngô Quyền đi. Chứ công tác cứu trợ nặng nhọc, tiêu dùng nhiều sinh lực của các anh quá. Anh khen Trân :

- Món ăn ngon lắm. Trân khéo tay thật.

Như một người chồng khen vợ. Như những lời mật ngọt mà Trân nghĩ rằng ai, trên đời này và trong tình yêu, cũng ước ao.

- Chút nữa, cơm nước xong, tôi sẽ cho Trân biết một tin quan trọng.

- Anh làm Trân hồi hộp quá.

- Hãy nén hồi hộp lại để chút nữa mà vui mừng.

Don mâm cho nhanh. Ăn tráng miệng cho chóng. Hối bốn đứa em đi rửa miệng. Chế bình trà. Dọn bộ tách. Trân bận rộn, vương vís buồn cười. Chắc anh cười Trân nôn nóng. Tại anh bí mật chứ đâu phải tại Trân.

- Xong xuôi rồi, anh nói cho Trân biết đi.

Anh cười, khá lâu mới chịu nói :

- Sau khi Trân có kết quả xong, tôi sẽ theo ba má đến nhà Trân thưa chuyện...

Trân đỏ mặt vì sung sướng. Tiếng anh như ước mộng :

- Lễ chạm ngõ chỉ để chính thức hoá cho chúng ta. Trân đợi tôi đến ngày ra trường...

- Ba má anh đã bằng lòng ?

- Và cả ba má Trân nữa kia. Trân chưa biết chuyện đó à ? An đã nói với hai bác...

- Hôm nọ, Trân có nghe má Trân nói sắp có người tới dạm. Nhưng không ngờ là anh...

Vượng ơi. Tình mình đẹp quá. Vương tròn quá. Vì Trân, vì tình yêu, anh đã biến đổi từ một chàng trai quan niệm vị kỷ thành một thanh niên lấy con đường hướng tha làm bước tiến. Cũng từ tình yêu, Trân vui với hoàn cảnh riêng, quên đi những nỗi buồn đã vương vào hồn mình, quên cả thân phận cô cút. Má anh

An, Trân đã xem như mẹ ruột, như người mẹ trong tấm hình lớn lõng khuôn treo giữa nhà kia. Bác ba của Trân nghĩ đúng, và có lẽ bác đã hài lòng thấy Trân dần chiếm được cảm tình, sự thương yêu triu mến của má anh An. Trân cảm được sự triu mến tự thâm tâm chứ không phải còn bởi bất cứ lý do nào khác. Tình yêu là phép màu phải không Vượng. Phép màu xoá lấp những khô đau.

Phần Thứ Năm

Cho một mình tôi

Ngày xưa, có một nàng công chúa, yêu một võ tướng trong triều của anh mình. Mối tình của nàng đẹp và thật nên thơ. Bỗng một ngày, nàng được chiếu buộc phải kết hôn với một người khác xứ để đổi lấy hai vùng đất cho quê hương. Nàng chôn vùi mối tình xưa ra đi vì nước. Nàng hy sinh để đánh đổi đất sống cho dân. Nàng tên là Huyền Trân.

Ngày nay, tôi, tên như nàng công chúa ngày trước, đã hơn một lần đóng vai nàng. “Nước non ngàn dặm ra đi, nước non ngàn dặm ra đi, dù đường thiên lý xa vời, dù tình cô lý chơi vơi, cũng không dài bằng lòng thương mến người...” Tôi đã hát, đã tưởng như mình là nàng công chúa đau khổ. Tôi cũng đau khổ chẳng kém nàng. Chỉ khác, tôi không phải là một nàng công chúa. Tôi chỉ là một cô giáo. Cô giáo Huyền Trân.

Tôi đập thưng lên mặt bâng :

- Các con im lặng nghe cô giảng đây...

Học trò của tôi, gần ba mươi đứa bé bốn, năm tuổi. Đứa còn thò lò mũi, đứa đã ranh mãnh không ngờ, đứa láu lỉnh, đứa hiền lành. Tôi yêu chúng. Đời tôi bây giờ chỉ còn biết yêu chúng.

- Ê tụi bay, cô giáo khóc.

“Đâu có, bụi bay vào mắt cô đó các con”. Bụi đâu ở con đường Trịnh Hoài Đức của tỉnh lỵ. Bụi đâu trong căn nhà nhỏ của tôi. Có chăng, bụi trong hồn tôi. Bụi mù của cơn lốc mà trời bắt tôi hứng chịu.

Tôi đã sống những ngày hạnh phúc no đầy. Trong những ngày hạnh phúc đó, tôi chờ Vượng đi cùng ba má đến nhà tôi. Tôi tưởng tượng ra nét mặt trịnh trọng của anh ngày đó. Và tôi, e thẹn khi ra chào ba má anh. Thế nào mà ba má tôi chẳng hỏi : “Con nghĩ sao?”. Và tôi sẽ trả lời : “Con xin nghe lời ba má”.

Tin đến như cuồng phong. Định hốt hoảng dựng xe trước cửa, chạy vào nhà, giữa lúc tôi đang dạy học :

- Chị Trân, anh Vượng gặp nạn, nặng lắm, đang nằm ở nhà thương.

Tôi tái xanh mặt. Tôi thấy trời đất tối sầm. Định nói :

- Chị lấy xe tôi tới gặp anh Vượng ngay. Tôi trông mấy đứa trẻ dùm cho.

Tôi nghe lời Định như một đứa trẻ, như lũ học trò nhỏ xíu của tôi nghe lời tôi. Tôi đạp máy xe ba lần mới nổ. Tôi chạy xe lao đảo như say. Tôi hỏi thăm bác gác cổng nhà thương không đầu không đuôi. Tôi quên cả khoá xe để chạy lên lầu, nơi Vượng nằm. Người ta không cho tôi vào vì Vượng đang được giải phẫu. Anh tôi, một số bạn tôi và ba má Vượng có mặt cả đó. Tôi khóc. Anh tôi nói :

- Con lốc bắt ngờ làm tám tôn bay từ trên nóc dẫy mới cất xuống người Vượng. Tám tôn chém ngang lưng...

Khủng khiếp quá. Vượng ơi. Trân bé nhỏ, Trân khổ sở, Trân u buồn. Tôi khóc, vì không biết phải làm gì hơn. Má Vượng ôm tôi nói :

- Nín đi con. Bác sĩ đang làm việc. May ra cứu được nó.

Tôi nói chào bác trong tiếng khóc. Vượng ơi. Nếu anh có bề gì. Nửa tiếng sau, Vượng được chuyển ra khỏi phòng giải phẫu. Trên chiếc xe chuyển bệnh, tôi thấy một chai nước biển lũng lảng, kế đó, một túi máu đang truyền tiếp cho Vượng. Mắt anh nhắm nghiền. Người xanh xám. Người ta để anh nằm xấp, đầu ngoẻo qua một bên. Lưng anh quấn kín băng trắng toát. Tôi nhìn anh mờ trong ánh mắt. Tôi gọi Vượng ơi, Vượng ơi. Tiếng xe Hồng thập tự hú. Người ta chuyển anh lên Sài Gòn. Bệnh viện tỉnh thiếu phương tiện, bố tay. Anh tôi bảo tôi :

- Mà y theo ba má Vượng lên trên ấy. Tao về thu xếp ít đồ đạc rồi lên theo sau.

Tôi lên xe với ba má Vượng. Tôi ngồi cạnh người nữ điều dưỡng đi theo coi sóc cho anh. Lưng anh nhấp nhô lên xuống. Anh còn thở, nghĩa là anh còn sống. Anh chưa bỏ tôi. Tôi nắm lấy tay anh. Bàn tay lạnh giá. Xe chạy như bay mà tôi vẫn thấy chậm. Người nữ điều dưỡng chăm chú theo dõi tình trạng của anh. Chai nước biển nhỏ từng giọt. Túi máu rơi dần. Tôi nghe tiếng sụt sịt. Má Vượng đang khóc. Ba anh nói :

- Còn nước là còn tát, bà khóc ích gì.

Người nữ điều dưỡng cũng an ủi :

- Lên Sài Gòn, có đủ phương tiện, hy vọng anh ấy sẽ được cứu sống.

Tại bệnh viện đô thành, người ta lại đưa anh vào phòng giải phẫu. Được gần một tiếng thì anh tôi tìm lên tới. Có cả má tôi. Tôi khóc khi thấy má tôi. Má tôi ôm lấy tôi :

- Khổ thân con gái tôi.

Gần một tiếng nữa thì anh được chuyển sang phòng hồi sức. Bác sĩ tuyên bố :

- Tôi hy vọng anh ấy qua khỏi.

Tôi muốn reo lên. Tôi muốn hét to rằng tôi mừng quá, tôi sung sướng quá. Đến lúc đó, tôi mới lấy lại được đôi chút bình tĩnh. Anh tôi làm thủ tục để xin ban giám đốc bệnh viện cho tôi ở lại trông nom Vượng. Đêm hôm đó tôi thức trắng. Gần sáng, tôi ngồi trên chiếc ghế cạnh giường anh chớp mắt được một chút. Anh tỉnh dậy lúc nào tôi không biết. Tôi mừng rỡ hỏi :

- Anh thấy khoẻ chưa ?

Anh không đáp mà cười nhẹ cho tôi yên tâm. Tôi hỏi người nữ điều dưỡng trực, tôi có thể cho anh dùng thức ăn, nước uống gì không thì được trả lời không. Anh bị rách một lá phổi và gãy xương bả vai, phải thở bằng bình dưỡng khí. Bác sĩ đã cố gắng khâu lá phổi rách, không chắc chắn lắm, nhưng hy vọng. Tôi nhìn anh. Anh nhìn tôi. Chúng tôi nói chuyện với nhau bằng mắt. Một lúc thì anh ngủ. Tôi yên trí đi ra ngoài có chút việc.

Nhưng khi tôi trở lại thì mọi việc đã an bài. Anh đã ngủ giấc ngàn thu. Những phút hồi sinh ngắn ngủi của anh, có phải do sức mạnh huyền bí của tình yêu chăng ?

Người ta chuyển Vượng xuống nhà xác. Ba má anh xuống thăm con, khóc ngất. Nhưng tôi thì không còn lệ nữa. Anh An tôi đứng như khúc gỗ, nước mắt ứa ra nhưng anh kịp giữ được. Anh bỏ đi và không đầy nửa ngày, trưa hôm đó, bạn bè thân sơ của Vượng có mặt gần đủ để chứng kiến lễ nhập quan của anh. Vượng nằm như ngủ. Một cây nhang cắm xuyên ngang miệng anh. Nước da xám xịt. Má anh hóp đi và cái mũi nhô cao hẳn. Những người phu nhà đám vắn vỏi trắng kín người anh chỉ còn chừa lại gương mặt. Họ dừng lại cho mọi người nhìn mặt anh lần cuối. Tôi khóc nức lên. Ba má anh, ba người em trai gái của anh đầm đìa lệ nóng. Anh An tôi quay mặt đi nơi khác. Thủy sụt sùi. Hồng lấy khăn thấm lệ.

Di quan từ Sài Gòn về đến Biên Hoà, sáng hôm sau, đám tang mới cử hành. Tôi xin được thất khăn tang. Ba má tôi không cản nhưng ba má Vượng không cho phép. Má anh nói trong nước mắt : “Con với nó chưa có gì là chính thức. Và lại còn tương lai của con, con không thể sống độc thân mãi được”.

Thì thôi. Anh Vượng. Tôi thất tấm tang lòng cho anh, cho người tôi yêu và hy vọng được nương tựa. Tôi có là một trong những người chịu trách nhiệm trước cái chết của anh không ? Nếu tôi không gặp anh. Nếu tôi đừng nói anh ừ lì. Nếu anh An đừng khuyến khích anh đi cùng con đường với anh ấy. Tôi, hay anh An, hay do Trời, do số phận anh ngắn ngủi. Và tình ta ngắn ngủi.

Vòng hoa của Đoàn công tác trường anh, thương tiếc bạn hiền. Vòng hoa của đàn em anh ở Ngô Quyền, luôn nhớ một người anh. Vòng hoa của đại diện đồng bào tạm cư tại An Lợi, thành kính tri ơn một thanh niên nhiệt huyết. Còn vòng hoa của tôi. Vượng ơi. Trước mộ anh, một tuần sau đó, tôi đã lặng lẽ đốt cháy tờ chứng chỉ Tú tài phần nhất hạng bình. Tôi đau chỉ vì anh, chỉ cho anh, Vượng ạ.

- Bụi còn trong mắt cô không ? Cô ?

- Vẫn còn con ạ. Nhưng mặc cô. Con đã cho màu con gà xong chưa, đưa cô coi nào ?

- Con vịt chớ đâu phải con gà, cô.

- Ồ, cô quên, con vịt. Đâu nào, à, đẹp lắm, con ngoan lắm. Cô cho con tám điểm, con chịu không?

Tiếng chịu thật dễ thương của đứa học trò nhỏ. Và những tiếng, những cử chỉ, những nhong nhẹo dễ thương khác là nguồn sống, là niềm vui của tôi bây giờ. Tôi muốn quên đi mọi buồn thương, quên cả cái chết bất ngờ, lạ lùng tưởng như tiểu thuyết của Vượng, để tin rằng anh còn sống, anh còn đang công tác ở An Lợi, phần tôi, tôi đang chờ kết quả, đang chờ ngày anh và ba má đến nhà tôi.

Định đến trao cho tôi một tấm gỗ thông vuông vức, nói là anh tôi tìm được trong hành trang của Vượng ở An Lợi. Định nói :

- Chị giữ làm kỷ niệm.

Trên tấm gỗ, Vượng khắc chìm được phân nửa bài thơ về con dốc nhỏ trước cổng trường mà hôm đi chơi với tôi, anh đã đọc cho tôi nghe. Phân nửa bài thơ có bốn câu. Tôi lẩm nhẩm để nhớ lại những phút giây êm đềm xa xưa : Tôi trở về con dốc nhỏ. Một chiều nắng nhạt buồn tênh. Nắng chòn vòn thêm đất đỏ. Gọi hồn tôi nhớ mộng mênh.

Chiều hôm sau, tôi đã trở lại con dốc nhỏ. Con dốc mà Vượng đã từng đợi về chung xe với một cô nhỏ chung xóm. Con dốc mà anh gọi là con dốc thủy chung của ngôi trường nhiều thay đổi. Tôi đứng trên đầu dốc, nhìn vào ngôi trường dấu yêu, ngôi trường của tôi, của anh tôi, của Vượng, người đã ra đi cho hướng sống vì người.

Tôi đọc nhẩm lại đoạn thơ của Vượng. Anh tiên tri đó chẳng ? Chiều nay nắng nhạt, đường phố hiu hắt buồn tênh. Thêm đất đỏ con dốc kia đã khiến tôi nhớ về anh khôn cùng. Mộng mênh. Vượng ơi !

NGUYỄN THÁI HẢI